

The following book includes:

☐ Chiddushei HaRamban, Jerusalem 1928–29

☐ License: Public Domain

docId=NNL\_ALEPH001294828

It was retrieved from Sefaria on March 7, 2022 (2"DVT, "). It was typeset and formatted by Ktavi, using ETEX.

GLZ 4	תינוקת	18
פרק ט	האשה שהיא עושה	30
פרק ו	בא סימן	52
פרק ה	יוצא דופן	12
erq r	בנות כותים	12
GLY C	בל היד	9
erq x	שמאי אומר	Ι

# תוכן העניינים

#### פרק א שמאי אומר

#### 74 5

גמרא מאי טעמא דשמאי. פרושי קא מפרש מתניתין ואזיל דאלו מעמיה רשמאי דכולי עלמא אית להו אלא שהחמירו לחלות בתרומה וקדשים כדפרישית, ואוקים משום דהעמד אשה על חזקתה ובחזקת מהורה עומדת שהרי מבלה לנדתה ובדוקה היא משעה שפסקה לנדתה הראשון.

והלל כי אמרי העמד דבר על חוקתו ואפילו לתרומה וקדשים היכא דלית ליה ריעותא מגופיה הך אשה כיון דמגופה קא חזיא לא אמרי' אוקמה אחוקה אלא חיישינן הילכך בחולין אף על גב דאיכא למיחש במילתא כיון דלא מכרעא מילתא דטומאה מוקמינן טהרות אחוקתייהו ג) ד"א מאפישי מומאה לא מפשינן וגבי תרומה וקדשים עבד בהו רבנן מעלה וכיון דליכא חוקה גמורה תולין.

רי"מ דאף על גב דליכא חזקה מיהו ה"ל ספק טומאה ומסוטה גמרינן מה התם מכאן ולהבא ולא למפרע אף כל ספק טומאה לא מטמינן למפרע אלא משום מעלה דקדשים דתולין וברשות הרבים טהור לגמרי דגמרינן מסוטה בק"ו.

ואקשינן מ"ש ממקוה לשמאי קשיא למפרע ולהלל קשיא טומאת ודאי דאלו מעת לעת שבנדה תולין וכו'. פי' וכיון דתולין אלמא ספיקא בעלמא הוא וה"ה דקשיא ברשות הרבים ודבר שאין בו דעת לישאל נמי אלא חדא מספיקא נקט משום דתניא לקמן בהדיא וזה וזה תולין.

ואי קשיא לך מ"ש אשה מהא דתון לקמן נגע בא' בלילה וכו' שחכמים מטמאים טומאה ודאי שכל הטומאות כשעת מציאתן וכאן נמי הרי דם לפנין. לא קשיא דשאני אשה דבחוקת טהרה עומדת שהרי בדוקה היא ואף על

גב דשכיחי בה דמים מכל מקום כל שהפסיקה וטהרה בחוקתה זו היא אבל אדם זה אינו עומד בחוקת חי תדע דתניא בתוספתא ומודים חכמים לר"מ כשראוהו חי אלמא דבבה"ג בחוקת חי הוא לא מפקינן ליה מחוקתיה אף על פי שנמצא מת בשעת מציאתן ובמקום מציאתן אבל א"ל גבי אשה כיון דספק ביאה הוא ספק הוה ספק לא הוה תולין להקל. ולאו מילתא היא דהא קופה באותה זוית עצמה מהרות הראשונו' (מהודות) [ממאות] לדברי הכל. ואע"פ שהוא דומה לאשה בזה דספק הוה ספק לא הוה הוא אלא משום ווקה ראשונה היא דליתא בקופה וכדבעינא למימר קמן. מ"ש ממקוה לשמאי קשיא למפרע ולהלל קשיא טומאת ודאי דאלו מעת לעת שבנדה תולין וכו'. פי' וכיון דתולין אלמא ספיקא בעלמא הוא וה"ה דקשיא ברשות הרבים ודבר שאין בו דעת לישאל נמי אלא חדא מספיקא נקט משום דתניא הרבים ודבר שאין בו דעת לישאל נמי אלא חדא מספיקא נקט משום דתניא

לקמן בהדיא וזה וזה תולין.

ואי קשיא לך מ"ש אשה מהא דחנן לקמן נגע בא' בלילה וכו' שחכמים מממאים טומאה ודאי שכל הטומאות כשעת מציאתן וכאן נמי הרי דם לפניך. לא קשיא דשאני אשה דבחוקת טהרה עומדת שהרי בדוקה היא ואף על גב דשכיחי בה דמים מכל מקום כל שהפסיקה וטהדה בחוקתה זו היא אבל אדם זה אינו עומד בחוקת חי חדע דחניא בתוספתא ומודים חכמים לר"מ כשראוהו חי אלמא דבכה"ג בחוקת חי הוא לא מפקינן ליה מחוקתיה אף על פי שנמצא מת בשעת מציאתן ובמקום מציאתן אבל א"ל גבי אשה כיון דספק ביאה הוא ספק הוה ספק לא הוה תולין להקל. ולאו מילתא היא דהא קופה באותה זוית עצמה טהרות הראשונו' (טהורות) [טמאות] לדברי הכל. ואע"פ שהוא דומה לאשה בזה דספק הוה ספק לא הוה הוא אלא משום חוקה ראשונה היא דליתא בקופה וכדבעינא למימר קמן.

#### ٢ يا ١

משמשת במוך מא"ל. פירש"י ז"ל ג' נשים ולא דוקא דהא ארבע נשים דיין שעתן במחניתין אלא כל אשה שמשמשת במוך.

אי אתה מודה בקופה שנשתמשו בה טהרות וכו". איכא למידק להלל

גופיה קשיא טומאה ודאי דאלו קופה טומאה ודאי דקתני טמאות וכדמוכחא נמי שמעתין לקמן ואלו מעל"ע תולין. א"ל להלל גופיה זו יש לה שולים וזו אין לה שולים אלא ה"ק ליה כיון דכשיש לה שולי' טמאות ודאי דין

התם טהורות שאני פירי דלא שרקי וקפיד עלייהו.

וכן אתה מפרש ללשון שאמרו בקופה שאינה בדוקה א"ג שהיא מכוסה

בדוקה ואינה מכוסה משום דשכיחי בה דמים. שבאלו טמאות ודאי באשה היה לנו לחלות מפני שהיא דומה במקצת לשאינה הוא לתלות באשה מפני שהיא כמי שיש לה אוגנים. ואפילו לחוקיה דאמר – שלא בא הלל להשוות אשה לשאינה בדוקה ולשאילה מכוסה אלא שמאחר

### 141

רשמעתין. אחוקיה ואפי' לתלות ב) וכ"ש דלא מודו בטומאה ודאי וה"נ מוכחא רישא מאינה בדוקה מודו שמאי והלל לכולהו לישני דאי לא א) אמרינן אוקמה ול"ש זויות אחרת ובקופה לא שכיחי ביה שרצים כלל אלא ודאי בקופה כתרתי לריעותא הא לאו הכי לא מטמינן ביה למפרע כלל ל"ש אותה זויות במבוי אלא משום דאיכא שרצים דיליה ושרצים דאתו ליה מעלמא דה"ל ומודים חכמים לר"מ בשראוהו חי ועד כאן נמי לא מטמינן בשרץ שנמצא אע"פ שבוויות קופה נמצא אינן ממאות דה"ל כאותה שאמרו בתוספתא בשאינה בדוקה מודו ובזויות קופה דאיכא תרתי לריעותא אבל בבדוקה והא דאמרינן **ואב"א כי מודו שמאי והלל בזויות דקופה.** ה"פ: לעולם

ממאה שאני אומר אדם ממא נכנס לשם וכסה. ובפ"ק דשחיטת חולין נמי אמרינן צלוחי' שהניחה מגולה ובא ומצאה מכוסה וכ"ש הכא דאיכא למיתלי בתרתי לריעותא באדם ממא ונפלה על גבי מדף. זו ונמצא בזויות אחרת הבית טמא שאני אומר אדם טמא נכנס לשם ונטלו לאדם ממא כדאמרינן בפסחים פ"ק קרדום שאבד בבית או שהניחו בזויות שאני אומר אדם טהור נכנס לשם ונטלה. איכא למידק וליחוש נמי

ויש מתרצים דכיון דאיכא טומאת מדף תחתיה נראין הדברים שאין

ואלמלא שהוא טהור איך הוא מטמא בידים, ואין זה לשון מחוור. אדם נוטלה מלמעלה והניחה למטה אלא כדי שלא תפול ותטמא עשה כן

והוה לו ספק טומאה בדבר שאין בו דעת לישאל וספיקו טהוד. מהורים לגבייהו הילכך ליכא למיחש גבי מרף אלא לאדם טהור ולנפילה אבל ספק אוכלים לא קא חשיב אלמא לא גזרו בהו והוו להו רובא דעלמא כלים הנמצאים דשוינהו רבנן לרובא דעלמא טמאים לגבי כלים הנמצאים ממאים כראמרינן בפ"ק רשבת על ששה ספקות שורפין את התרומה על ספק אבל ר"ת ז"ל פירש בספר הישר דהתם כלים נינהו וספק כלים הנמצאים

לגזור עליהן דרובן נפסלין הן מתורת אוכלים. הוי לא גורו עליהם שאלו פירות הנמצאין בשוק דרך נפילה לא הוצרכו אוכלין שאין מצויין אלא בבית ורוב מציאה דבית דרך הנחה היא ובטהורין על הכלים הנופלים אפילו בבית כל שלא ידענו דרך הנחתו ומימאוה אבל נפילה ובכל מקום ואין אוכלים נמצאים בדרכים לפי שהן נמאסין מ"ה גזרו כגון צלוחית דחולין אין להם טהרה במקוה, ושמא שכלים נמצאים בדרך נאמר מפני שחששו לפסידתן מפני שאין להם מהרה במקוה אף כלי חרס ואיני יודע למה גזרו על כלים ולא גזרו על אוכלים הנמצאים שאם

#### 11 11

שהחששא שלו יותר קרובה מפני הפסד מהרות הקל. אבל על יד פקידה סלוק ידיה ראתה. ופריק סד"א עד זה לא תמעט אלא על יד מעל"ע אע"פ שמשה דכיון שהזמן ביניהם מועט אין לחוש כ"כ בשעת פקידה לומר עם שרינו למעט על יד הפקידה אם ברקה עצמה היום בשעה ראשונה ולרביעית הפקידה וכיון שעד זה ממעט על יד מעת לעת אם לא בדקה מאתמול כ"ש לעולם מפקידה לפקידה זמנה מועט מעת לעת שכבר מיעט מעל"ע ע"י השתא מעת לעת ממעטה מפקירה לפקירה מיבעיא. פי' לדברי חכמים

לא ימעט דליחוש שמא תחפנו שכבת זרע קמ"ל.

שטומאתן מרובה לכ"ש שנעשו מעת לעת שבנדה. ניצל באה' המת גורו על מעת לעת שלו כנד' עצמה משכבות ומושבות ולאו קושיא היא דאנן הכי קאמרינן ומה כלי חרס שטומאתו מועט' שהוא מטמא אדם לטמא בגדים אף משכב ומושב לא יטמא אדם לטמא בגדים. מן הדין להיות כנדון מהיכא מייתית ליה מכלי חרס מה כלי חרס אינו ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל וכו'. הקשו בתוספות ונימא דיו לבא

ועוד הקשו דנימא פכים קטנים יוכיח שטמאים במת ואין מטמאים במעל"ע שבנדה כדאמרינן בבבא קמא ופירש רש"י ז"ל שהוא של חרס ואי אפשר ליגע בחוכן ואעפ"י שאפשר בהיסט להכי אפקיה רחמנא להיסט בלשין נגיעה לומר שכל שאי אפשר להטמאות בנגיעה אינו מטמא בהיסט, גם זו אינה קישיא דמה לפכין קטנים שהן מהורין בנדה עצמה תאמר במשכבו'

ומושבות דכיון שמטמאין בנדה עצמה עשו מעת לעת כמוה דאשכח' בכלי חרס מוקף צמיד פתיל כ"ש לדעת הגאונים שהן מפרשים פכין קטנים שאינן ראויין לישיבה וטהורין במדרס הוב אבל מן ההיסט אין לך ניצל מהן ולא ממגע תוך כגון בשערו רוקו ומשקה הוב והובה.

#### 1121

הא דאקשינן א"ה ליתנייה גבי מעלתה, ומפרקינן כי קחני היכא דאית ליה דררא דטומאה היכא דלית ליה דררא דטומאה לא קתני. קשיא עלה והא קתני התם דלית בה דררא דטומאה כראמר התם בגמרא פרק חומר בקודש (דף כ"א ע"ב) חמש קמייתא דאית להו דררא דטומאה דאורייתא גורו בהו רבנן בין לקדש בין לחולין שנעשו על טהרות קודש חמש בתרייתא דלית בהו דררא דטומאה מדאורייתא לקדש גורו בהו רבנן לחולין שנעשו על טהרות הקדש לא גורו בהו רבנן.

רי"ל דהתם דאורייתא לית להו אבל דררא דטומאה דרבנן אית להו הכא אפילו דררא דעלמא מדרבנן ליכא דכל שהוא חששא בעלמא למפרע לאו דררא היא כלל אלא כענין קנסא משום דלא בדקה הפסידוה עונה.

וי"מ דהכא הכי פרכינן ליתנייה גבי מעלות קמייתא דאינון בין לקדש בין לחולין שנעשי על טהרת הקדש דאלו בהדי בתריית' כיון דליתנהי אלא הקדש נמי איתא כדאמר בשילהי שמעתין ולהכי מפרקינן כי קתני בהנהר היכא דאית ליה דררא דטומאה אבל היכא דלי ליה דררא דטומאה ואפ"ה החמירו בהו לא קתני.

> והלשון משובש הוא לדעתי דההוא דאמרינן בשלהי שמעתין לחולין שנעשו על טהרת הקדש לתרוצא לברייתא דקתני לקדש אבל לא לתרומה איתמר אבל השתא להאי לישנא לקדש ולא לתרומה ולא לחולין שנעשו על על טהרת הקדש קאמרינן דאי לת"ה לא הוו צריכין בדר' לתרוצא כדעולא דהא איכא אוכלין חוליהן בטהרת הקדש בימיו ממש אלא ודאי צ"ל להאי לישנא דאף לחולין שנעשו על טהרת קודש לא גורו במעל"ע שבנדה לכך צריך לשנוי כדעולא כיון שהיו עושין על טהרת הקרש על מנת שהיו מתנסכין ממש על גבי מובח היינו קדשי מובח גמורין.

> הא דאמר רב ששת בריה דרב אידי כי קתני מידי דחלי במעשה. פירש אליבא דר"ש קסבר האי תנא בוגרת מותרת לכהן גדול א"נ נפקא מינה לכתובה ולא לכהן תניא ומוכת עץ מילתא דתלי במעשה הוא והאי דקתני כל זמן שלא נבעלה לאו דוקא אלא שלא נמלו בתוליה בין בעץ בין באדם. א"נ קסבר מוכת עץ מותרת לכהן גדול וכתובתה מאתים ומחלוקת היא ביבמות ובכתובות. וכן הא דאמר נ"מ לנחל איתן סבר לה כר' יאשיה אשר לא יעבד בו לשעבר ואיתא בפלוגתא בפ' עגלה ערופה.

#### דף ט

ראתה ואח"כ הוכר עוברה מהו. יש להקשות והלא כל מדות חכמים כך הם במ' סאה הוא טובל בחסר קרטוב אינו יכול לטבול אף כאן מכיון שנתנו שיעור לדבר בהכרת העובר ראתה ולא הוכר פשיטא שמטמאה מעת לעת אע"פ שאח"כ הוכר בסמוך.

ריש לפרש ראתה ואח"כ הוכר עוברה בו ביום ששלמו לה שלשה חדשים מי אמרינן כי מצפרא נמי הויא היכירא ואנן הוא דלא בקאינן או דילמא

> גבול יש לה וא"ל מירי הוא טעמא אלא משום דראשה כבד עליה בעידנא דחואי אין ראשה כבד עליה בתמיה הילכך דיה שעתא.

וזה הלשון אינו נכון מפני שהיה להם לפרש ובו ביום הוכר עוברה ולימא נמי כיון דבו ביום חזיא לא מטמיא.

ריש לפרש אותה כפשוטה ור' ירמיה הכי בעי מיני' גבול שנתנו לה חכמים משיהא ראשה ואיבריה כבדין והיינו משעת הכרת העובר וקרוב לו

זה ואילך וזה הלשון עיקר. עליה אלא משעת הכרת העובר ממש שאין הולד חי ומכביד עליה אלא מומן הוא וקודם לכן אפילו בסמוך אינו מטהרתה וא"ל אף איבריה אינן כבידין ג' וסתות. מלפניי כשהיא מרגשת בעצמה או דילמא גבול שנתנו לה הכרת העובר ממש - דהילכתא כרשב"ג. וכן פסק הר"ם ז"ל דקטנה כתמה טהור עד שתראה דם

ותהא מוחוקת לראות לדברי רבי דשוב צריכה בדיקה ומטמאה מעת לעת. עברו עליה ג' עונות חורה לכלל תנוקות שלא הגיע ומנה עד שתראה שתים שצריכה בדין היה לגזור עליה אפילו בראשונה אלא שהיא קולא לדבריהם. שנותיה, וכיון שלא בדקה הפסידה עונה יתירה ושהגיע זמנה לראות כיון שהרי היתה צריכה לבדוק שחרית וערבית, ואע"פ שעדיין לא הגיע לכלל וכיון שראתה בשניה הוחוק ברואה לדברי רבי הילכך בג' מטמאה מעת לעת הוחוקה לראות ולא היתה בכלל תקנה לבדוק שחרית וערבית דיה שעתה. לקמן ואין הנשים בודקות אותן הילכך פעם ראשונה ושניה שעדיין לא שבנדה ותנוקות שלא הגיעה ומנה לראות הרי הן בחוקת טהרה כדתניא יתירה הילכך כל שאינה צריכה לבדוק עצמה כלל אינה בכלל מעת לעת שיהיו בודקות עצמן שחרית וערבית וזו הואיל ולא בדקה הפסידה עונה דמעת לעת כעין קנסא דרבנן הוא כדאמרו חכמים תקנו להן לבנות ישראל מפני שכל אשה שלא הוחוקה כבר ברואה אינה מטמאה מעת לעת דטעמא דהיינו טעמא דלא מטמיא מעת לעת אלא בשלישית לרבי וברביעית לרשב"ג הא דתניא תנוקות שלא הגיע ומנה לראות וכו'. יפה פי' רש"י ז"ל

בדם כתמה נמי לא מטמינן לאו אליבא דהך ברייתא דרבי אלא אליבא והא דאמרינן לקמן (דף י' ע"א) בין שניה לשלישית כיון דלא אתחוק

כרשב"ג אין כתמה ממא עד שיעברו עליה ד' וסתות. לראיה פעם ראשונה בדם שעדיין לא הוחוק' בה לטמא מעת לעת ולפי דבריו ז"ל ולדידן דקי"ל אבל רש"י ז"ל פי' אליבא דברייתא [דרבי] ומאי כיון דלא איתחוק כתמה מחזיקה וטמא דבכל (מראיה שניה) [מראות משניה] ואילך הוחזקה. וחזקיה סבר כיון (דחזיא) [דאלו חזיא] הרי היא כשאר כל הנשים אח"כ

ראיה שניה של דלוג שהיא ראשונה לראיה דעונות. ולפי שהיא עומדת בה

[דרב גידל] פירש רש"י ז"ל דהיינו [ראשונה שאחר ההפסקה ושניה היינו]

כשרואה עכשיו בעונו' קרי לה הכי

דייקא כדאמרן. פעמים להפסקה דהא אנן לר' אלעור קאמרינן ולישנא דהדרא קא חזיא שלה לא מטמיא מעל"ת משום לסוף ג' עונות חזיא ואכתי לא הוחזקה ג' חזיא בעונות ואילך לעולם מטמאה מעת לעת. ומיהו בראיה (ג') [ראשונה] דיה שעתא כדאמרן שניה של עונות י) כיון דראיה שלישית הוא יא) מכי דשנתה כ"כ אונס בעלמא הוא. ואמר רב גידל פעם ראשונה של עונות ט) עוא בלא מנע מינה עונות ולא תהא מוחוקת לא לדלוג ולא לעונות דכיון חדא] מיניה דסד"א כיון דראתה שתים בדילוגו ושתים בעונות סלוק דמים בעונה ותרתי בעיי אהדדי איתמר ורב אשי בעא (לאפסוקי ולמפשט חדא ראשון ושני ראתה פעם אחת בעונה ובין שני לשלישי חזרה וראתה עוד ויש לפרש "הדר קחויא בעונות" [דקאי גם על] פעם אחרת בין דלוג

#### <u> ۱۲ د ۸</u>

תשמיש בין לאחר תשמיש. לאחר תשמיש הוא וכדתנן אחד לו ואחד לה אלמא צריכה בדיקה בין לפני דצריכה בדיקה לפני תשמיש והעד (הג') [הב'] לפני תשמיש אי אפשר אלא וע"כ מדקתני בשעה שהיא עוברת לשמש היינו עד שלפני תשמיש וש"מ נמי בשעה שהיא עוברת משאר עסקיה לשמש את ביתה ומשמשת בעדים ביום שחרית וערבית ואע"פ שלא שמשה כלל וכיצד משמשת בעדים בודקת פרושי קא מפרש לה ואזיל וכיצד קתני כיצד צריכה להיות בודקת פעמים מתניתין צריכה להיות בודקת וכו' ומשמשת בערים וכו'. פירש מתני'

וכדמפרש עלה לקמן בגמרא. דשני עדים דבסוף קא חשיב אבל בהך סיפא דכ"ע עד שלפני תשמיש קתני מעיקרא [אידי ואידי לאחר תשמיש] משום דקשיא להו קס"ד לפרושי ההיא בומיא דמשמשת בעדים דהך סיפא [וכי תריץ] נמי לעיל גבי רישא דמתני' הרי זו כפקידה דהיינו עדים דקתני דאינון לפני תשמיש ולאחר תשמיש לפני תשמיש וחדא לאחר תשמיש ורמינ' למתני' דקתני והמשמשת בעדים

והיינו דאמרינן לעיל [דף ה' ע"א] שתי בדיקות אצרכוה רבון חדא - וכו' ועלה קתני בד"א לטהרות אבל לבעלה מותר בין בוו בין בוו משמע מעמא דמשמע לן אפילו כשאין לה וסת משום דמתניתין בין שיש לה וסת הא דאמרינן תנ"ה בד"א למהרות אבל לבעלה מותרת וכו'. היינו

ועוד דכל עיקר לא הוצרכה ברייתא זו לשנותה אלא בשאין לה וסת שאלו - בשיש לה מתני' היא כל הנשים בחוקת מהורות לבעליהן.

#### ء، با ١

רבירן שחבעה אין לך בדיקה גדולה מזו. פירש רש"י ו"ל רסחם הבא מן הדרך דרכו לפייס ולרצות ולתבוע וכי מרצו קמה ותבע רמיא אנפשה ואי הוה חזיא מרגשה. וכי אמרינן דבעינן בדיקה בשוהה עמה שאינו צריך ריצוי כ"כ ומיהו הניח בחזקת טומאה אף ריצוי לא מהני ליה עד שישמע מפיה מהורה אני והא דשאל רב כהנא אינשי דביתהו דרבנן לומר אם מחמירן על עצמן לבדוק בשאינן עסוקות בטהרות דומיא דבעיא דר' זירא דלעיל והאי דנקט כי אתו מבי רב אורחיה דמילחיה נקט שיוצאין ובאין מערב שבת לע"ש.

ויש לפרש דישינות בעיא מנייהו אם מחמירין בהן בבאין מן הדרך משום דכיון דאין בעלה עמה לא קפדה אנפשה ואמרו להן לאו, נמצא כלל השמועה הלכה למעש' שכל לבעלה לא בעי בדיקה לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש ואפילו כשאין לה וסת לפי פירושו של רש"י ז"ל בדברי רבי חנינא בן אנטיגנוס.

אבל מדברי הרמב"ם הספרדי ו"ל למדנו שיש לו דרך אחרת בשמועה זו שהוא מפרש זו ששנינו דרך בנות ישראל לבעלה בשאין לה עסק בטהרות והצנועות בודקות אף לפני תשמיש לבעליהן וכל מה שהקל ר' יהודה ור' זירא משמיה דשמואל אינו אלא בבדיקה זו שלפני תשמיש שכשהן עסוקות בטהרות אפילו שאינן צנועות צריכות. וכשאין עסוקות בה הרי הן בחזקת מהרה לבעליהן לפני תשמיש.

ומעם לדבריו מפני שלפני תשמיש אשה מרגשת בעצמה ואפילו בישינה נמי הקלו מפני שבחזקת טהרה הן ולאחר תשמיש חוששין שמא ראתה מחמת שמש ואינה מרגשת.

וההיא דבעיא מיניה ר' אבא מרב הונא צריך הוא לפרש שלא מנער ההיא דבעיא מיניה ר' אבא מרב הונא צריך הוא לפרש שלא מנער בריקה מימ מאני התם דא"א בבדיקה שלא תחייבנו השאת והוא צריך בדיקה מ"מ שמא ראתה מחמת תשמיש אבל בשלה אפשר לבדיקה זו לאחר בריקה של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של א

אחרת, וכן דברי ר' זירא לר' יהודה כך הן מתפרשין לי מהו שתבדוק עצמה לבעלה לחייב בעלה שאם לפני תשמיש והלא בצנועות (הוא) [במחני' קתני] לה וזהו שאמר רבי ינאי זו ערן של צנועות לא צנועות שנשנו בפרק כל היד אלא ר' אמי פירש לומר שכל העושה כן נקרא צנועה, ורבא פירש לומר דבעד זה נכרת אם צנועה היא אם לא אבל לדברי הכל מחני' צריכות קתני ובעסוקה בטהרות ואלו בשאינה עסוקה כבר שנינו והצנועות מתקינות וכו'.

רשאר השמועה פשומה היא לפי דרכו לפיכך כתב אינה צריכה עד שלפני תשמיש אלא משום צנועות אבל לאחר תשמיש הכל צריכים שני עדים אחד לו ואחד לה אפילו מעוברת ומניקה זקנה וקטנה האריך עלינו את הדרך.

אבל דברי רש"י ו"ל יותר נכונים ומוכרעים בכמה מקומות בשמועה והחכם יבור לעצמו, ודברי רבינו יצחק אלפסי ו"ל שנראין נמי כדברי רש"י ו"ל שהוא כתב בהלכות ברייתא זו דתניא החמרין והפועלין והתיר בין עירות בין ישינות ולא הזכיר משניו' הללו של שני עדים בשאין לו וסת אלמא אין לנו עדים אלא לטהרות.

והא דאמר רבי מאירינציא ולא יחזיר עולמית. משום קלקולא נ"ל מוציאך ואם לא מפני כן לא הייתי מיניאך ואם לא אמר כן אין כאן חשש לקלקי' כדתנן המיציא אשתי משום שיין לך וסת אני מוציאך ואם לא מפני כן לא הייתי איילנות רבי יהודה אומר לא יחזיר וחכמים אומרים יחזיר ואוקימנא מאן הכמים ר"מ ומשום דלא כפליה לתנאיה והא נמי לההיא דמיא ולדידן נמי עלא בפל הא גירש סתם יחזיר כדאמרינן התם גבי איילנות ומוציא משום עלא כפל הא גירש סתם יחזיר כדאמרינן התם גבי איילנות ומוציא משום נדר ומשום שם רע ויש לומר שאפילו לא התנה ולא אמר כלום יש לחוש לקלקל דבשלמא התם אם לא התנה כלום י"ל עילה הוא רוצה לגרש שכמה אנשים נשואים לאיילנות וע"י שיש בהם נחת רוח מהן מקיימין אותם וכך אניים נשואים לאיילנות וע"י שיש בהם נחת רוח מהן מקיימין אותם וכך אמרו שם בירושלמי אבל זו שאסורה היא לשמש כלל בידוע שאין בעלה מגרשה אלא מחמת פיסול זה וכן במוציא משום שם רע י"ל מכיון שלא שהה לראו' אם הדברים נראין עילה מצא וגורש לפיכך אין חוששין לקלקול אלא

שאמר משום שם רע אני מוציאך.

## פרק ב כל היד

#### ۲2 تا ۲

## פרק ב כל היד

הא דאקשי' בכולה שמעתין מדר"א דאמר כל האוחו באמה וכו'. י"ל דהכי אקשינן וע"כ לא פליגי רבנן דאמרו לו עליה דר"א אלא בדליכא עפר תיחוח ולא מקום גבוה ומשום חשש פסול המשפחות אבל במקום אחר מודו ליה. הילכך גבי תרומ' ה"ל למימר שיפלוט ואע"פ שמפסיד' וכן בדרב יהודה שיטה וירד חוץ לכנישתא וישתין. וי"ל דא"ל לאו פלוגתא היא אלא בשואלין לפרש להן היו. וכן נמי משמע במס' ברכות פ' כיצד מברכין (מ, הא דאמרינן במקשה עצמו יהא בנדוי. פי' בתוספות לא שהוא מנודה בעצמו בנדוי דרבנן של רבותינו אלא שב"ד מצווין לנדותו ועד שנדוהו אינו מנודה, וראיה לדבר דקאמרינן הקורא לחבירו עבד שיהא בנידוי ואמרי' עלה בקדושין באומר לו עבד אתה ההוא שמותי משמתינן ליה דתניא הקורא לחבירו עבד יהא בנדוי.

#### 

בדקה בעד שאינו בדוק לה. פירש בתוספות כגון שהומינה פקולין או צמר נקי ולבנים אלא שלא חזרה וראתה בהן סמוך לבדיקתה אם יש עליהם מיפי דמים מן מאכולת או משאר דברים הא בבגד שאינו בדוק כלל לא אמר ר' ממאה גדה אטו לקחה בגד מן האשפ' וקנחה בו מי מטמא רבי גדה.

(ואי) [ועוד אני] אומר כיון שהצריכוה כגריס ועוד הרידינו כסרין וחליק וכל שלא היה בדוק כלל אפילו לרבי טהורה לגמרי אפילו לקחתו מן השוק סתם טהורה לבעלה. והראב"ד ז"ל סובר דבעד אפילו אינו בדוק כלל טמאה דלא דמי לחלוק דכיון שבדקה בו ממש רגלים לדבר דרוב דמים מצויין בו.

ופריק רב חסרא דה"ק איזו אחר זמן וכר' פי' רש"י ו"ל וחסררי מחסרא יה"ק ול"נ אלא רב חסרא פרישי מפרש לה למתניתין הכי תנן נמצא על שלה לאחר זמן ממאים מן הספק ופטורין מן הקרבן ולא פי' שיעור אחר זמן מה הוה. והדר תני איזו אחר של שיעור זה שאינן ממאין מן הספק כדי שתרד מן המטה ותבדוק שזהו אחר כך שמטמאה מעת לעת ואינה מטמאה את בועלה והאי דפריש תנא האי שיעורא לא ללמר על דין עצמו שהרי כל מעת לעת כך הוא נדון בין לרבנן בין לר' עקיבא אלא כך אמר אם ירדה מן המטה ובדקה אין בועלה ממא שזהו אחר זמן הא כל זמן שלא שהת' בשיעור הוה אלא בדקה עצמה על המטה ממאין מספק בא זה ולמד על זה.

> אבל לדברי רש"י ו"ל שאומר חסורי מחסרא וה"ק בהדיא איזו אחר זמן כדי שתישים ידה ותמול עד ותבדוק לא הוה תו למיתני כדי שתרד מן המטה ואפשר לתרץ לו שבא לפרש שלא תעלה על דעת שבדיקת ראשונה שלאחר זמן ראשונה כשירדה מן המט' היא לפיכך פירש שתיהן ואמר שאלו ירדה אחר אחר הוא וכ"ש לדברינו דמחוור טפי לומר שפי' אחר אחר ללמד על אחר הזמן הראשון ושלא ליתן בו מקום לטעות.

וברייתא נמי רייקא כרירן, דחניא איזהו אחר זמן דבר זה שאל ר' אלעור בר צדוק לפני חכמי' באישא שמא כר"ע אחם אימרים שמטמאה את בועלה מעת לעת פירש ולפיכך אין אתם חוששין לפרש אחר זמן שהרי כל מעת לעת נמי כך הוא דינן ואע"פ שהיו צריכין לפרש לדבריו דר' אליעור בר צדוק משום אשם תלוי יודע היה בהם דבעי חתיכה משתי חתיכות ולא שמענו לפי' אין אנו מפרשין אבל לא ברברי היחיד אנו אימרים אמרו לו מן וה כלומר כל ששהתה ובדקה ולא שהתה שיעור מן המטה ותביו מני הלא על המטה בדקה אע"פ שהושיטה ידה לעד תוך זמן זה אבל ירדה מ"מ אלא על המטה ברקה אע"פ שהושיטה ידה לעולם מהור ואע"פ שער בירה ש"מ המכל מקום שפי' אחר לא פירש באחר זמן דבר אחר אלא כל שלא שהתה שבכל מקום שפי' אחר לא פירש באחר זמן דבר אחר אלא כל שלא שהתה שבכל מקום שפי' אחר לא פירש באחר זמן דבר אחר אלא כל שלא שהתה המטר המור ומן דבר אחר אלא כל שלא שהתה הברל מקום שפי' אחר לא פירש באחר זמן דבר אחר אלא כל שלא שהתה

כשיעור אחר וכן דרך משנתינו ללשון שפירשנו.

ובודק' הא במחני' מטמו כשיעור הזה וכ"ת דאין עד בידה ה"ל לפרושי שהרי אין משמעו' הלשון זה אלא כל ששהתה כדי שתרד לעולם טהור ואפילו

דף מו

ואין בהם ממש.

ואמרו שבא ומצאה בתוך ימי עונחה. פי' רש"י ו"ל שלשים יום לראיה ואמרו שכך נמצא במס' נדה בירושלמי ואמר רב הונא דכי מצאה תוך ימי עונתה לא בעיא בדיקה אנא שלא הגיע ימי וסת אבל הגיע קודם ביאתו מן הדרך אסורה וסתות דאורייתא הלכך אסורה עד שתאמר לו בדקתי בשעת הוסת עצמו ומהורה אני ורבה בר בר חנא אמר אפילו הגיע עת וסתה מותרו' וסתות דרבנן שהם הצריכוה לבדוק בימי וסתה שמא תראה.

ומיהו היכא דבעלה לא היה בעיר ולא ידעינן אי בדקה אי לא בדקה לא מחזקינן לה בטומאה. ואע"פ דאמרינן לקמן חברוק ומשמע דאסורה עד שחברוק וכיון דכי לא בדקה מחזיקן לה בטומאה עד שחברוק כי לא ידעינן ודאי בההיא דחזקה נמי קיימא עד שחאמר בדקתי וטהורה אני א"ל הכא בבא מן הדרך הקל כיון דאיכא חביעה אין לך בדיקה גדולה מזו ומהניא לחששא דוסתו' כדמהניא לבדיקה דטהרות בפירקין קמא דתרווייהו מדרבנן. א"נ כיון דלא ידעינן תולין שמא בדקה ומצאה טהור או שלא ראתה והיתה מהורה מ"ה מותרת. והא דאמר ר' יוחנן בעלה מחשב ימי וסתה ובא עליה מחרר מ"ה מותרת. והא דאמר בין עירה בין ישינה ואף ע"פ שאינה חפתר בשוהה בעיר ולשהות עמה בין עירה בין ישינה ואף ע"פ שאינה אומרת לו כלום ולא הוא תובעה בנ"ל לפי פי' רש"י ז"ל והוא נכון.

אלא בזר שפי' ימי ערנה לאשה שיש לה וסת אינר מחוור שכיון שלא הגיע עת וסתה היאך נחוש לעונה והלא כל שיש לה וסת קבוע דמיה מסולקין ממנה עד זמן וסת [לכן נראה] דרב הונא אמתני' קאי ולדידיה יש לה וסת הוששת לוסתה ולא לעונה אין לה וסת חוששת לעונה ולרבה בב"ח אפילו יש לה וסת אינו חושש לוסתה כדאמרן ומיהו חוששת לעונה אחר הוסת יש לה וסת אינו חושש לוסתה כדאמרן ומיהו חוששת לעונה אחר הוסת בלומר שאם עבר עליה עת וסתה כיון שאין אנו חוששת לעונה אחר הוסת אבל ודאי הגיעו ימי עונה ולא הגיע ימי הוסת אינה אסורה דאפילו למ"ר וסתי' דרבנן מסולקת דמים היא אפילו מעונת עד הוסת תדע שהרי אמרו דיה שעתה בוסתות ולא אמרו כן בעונת.

> נמצא עַכשיר לדברינו כל אשה שאין לה וסת בעלה חושש לימי עונתה רשיש לה וסת חוששין לימי עונה שאחר הוסת ואפילו בבא מן הדרך ובכולן מחשב ימיה ובא עליה דהא מ"מ תרי ספיקי נינהו ואע"פ שאינו בעיר נמי סופרת היא בעצמה רוב פעמים הילכך מותרת ומסתברא נמי שאם היה הוסת רחוק שאפשר שטבלה והעונה קרובה תולין להקל שמא בשעת הוסת ראחה וטבלה ושוב אין לה עונה עכשיו דכולהי ספיקי נינהו ולקולא ולא החמירו בעונה יותר מן הוסת מפני שהיא חמורה אלא מפני שא"א לנו לומר שהאשה לא תראה לעולם לפיכך תולין בעונות וחוששין להן אבל אם בא לתלות

שיעור לטהר וזהו דרך פירש רש"י ז"ל בשמועה כולה ויש לשונות אחרים

במחני' עד בידה ובברייתא אין עד בידה אלא ש"מ כרב חסדא ותרווייהו

אפשר דהכא והכא חד שיעורא קתני והכא מהור והכא ממא ה"ל לפרושי

עד בידה וכדקתני מתניתין נמי כדי שתרד ומוקמת לה בעד [בידה] דהיכי

והראב"ד ז"ל כתב דהא דרבה פליגא אדר' יוחנן דלר' יוחנן אע"ג דוסתו' דרבנן (בפי') [צריכה] חשוב ימים לטבילה ואפילו לבא מן הדרך שאין הוסת יוצא מחזקת טומאה (נהי) [עד] שתבדיק כדלקמן ופסק הלכה כרבי יוחנן וזו דרך טובה להחמיד לענין מעשה ונמצא חוששת לוסת וחושש' לעונו' כשאין לה וסת אבל לחוש לשניהם כאחד אין לנו.

נמי בוסת תולין. זהו מה שנ"ל.

אבל תמהוני על רבינו הגדול ז"ל שבת' זו ששנינו חמרין ופועלין וכו' נשיהן להן בחזק' טהרה ולא חלק בין הגיעו ימי עונה ועת הוסת לשלא הגיעו. והר"ם תלמידו ז"ל כתב הלך בעלה למדינה אחרת והניחה טהורה כשיבא אינו צריך לשאול ואפילו מצאה ישינה הרי זה מותר לבא עליה שלא בעונת וסתה ואינו חושש שמא נדה היא. אף הוא לא הפריש בכלום.

ונראה שהם ז"ל מפרשים תוך ימי עונתה היינו עונת וסתה לאפוקי יום עונה עצמו ודלא שתעלה על דעתך שבבא מן הדרך לא חששו אף לעונת הוסת או שיתלו להקל לומר שמא עקרתו וקמ"ל דבעי מיחשב דלא בעונת וסת קיימא האידנא.

נהם עוד סבורין דר' יוחנן דאמר מחשב קסבר וסתי' דאורייתא והלכתא כרבה דאמר מותרת דסוגיין וסתי' דרבנן ומסתייעי מאינשי דביתיה דרב פפא

תבדוק תפתר לטהרות וזו קולא גדולה טוב לפני האלהים ימלט ממנו. ולא מיחשבי ולא בדקי בין עירות בין ישינות והא דתניא ר' יהושע אומר פירשתי. ורב הונא בריה דר' יהושע דפ"ק דכי אתו מבי רב לבתר וסת ועונה אתו

הא ראמר רבי אושעיא וכו' במסכת ע"א שמעתיה (מא, ב) ושם

#### דף פז

דומה וכוי. ויכולין היו ב"ש לומר שאין דנין אפשר מא"א אלא גדולה מזו אמרו שאינו כל התשמישן אמרו להם ב"ה א"כ אף מתחלת ביאה לסוף ביאה ניחוש כן תשמיש ותחפנה שכבת זרע בביאה שנייה ושוב לא תמצא בעד שלאחר לתשמיש שמא תראה טפת דם כחרדל בביאה ראשונה שבא אורח מחמת תשמיש משום שמא ראתה מחמת תשמיש הוה נמי בבדיקה בין תשמיש גמרא אמרו להם ב"ש לדבריכם. כיון שאתם מודים בבדיקה שלאחר

לדבריכם שמא בקנוח ראשון עצמו נמוקה הטפה ובטלה בשכבת זרע. ביאה ראשונה ותחפנו שכבת זרע לאחר ביאה שנייה ואמרו להם ב"ה אף ולדברי הר"מ ז"ל צריכין לפרש תראה טיפה דם כחרדל בעד של אחר

הלילה מ"מ לשון תראה מתפרש לנו יפה. ותשמיש ולראו' בעד כדברי ב"ש וב"ה אינה צריכה בדיקה כלל עד סוף כל ב"ה ולפירושו עדיין המשמשת לאור הנר צריכה לבדוק ולאחר כל תשמיש או תשמש לאור הנר ומשמע דמשמשת לאור הנר אינה צריכה אלא כדברי ביקשו ללשון רש"י ממה ששנינו צריכין ב' עדים על כל תשמיש ותשמיש ומגאני בעוספו, מפי, כדבריו בשמו של ר' שמואל רומרוגי ז"ל והם

בדקה בעד ואבד אסורה לשמש עד שתבדוק. לדברי רש"י ז"ל בעד

תשמיש לאור הגר בכל בדיקה של בעל. ולא תדע אם ראתה כלום מחמת תשמיש זה אסורה לשמש עד שתבדוק לפני ראשון או שהיתה דעתה שלא לשמש כל הלילה ומכיון שאין מוכיחה קיים שלפני תשמיש ופשוט' היא, ולדברינו כגון שהחמירה ובדקה לאחר תשמיש

שבדקה דנמלך צריכה היא בדיקה ממש לאור הנר. משום קולא דבעל הוא שלא להטריח עליו בין תשמיש לתשמיש אבל מכיון אלשינן מדב"ה דלא מצרכי בריקה זו דמי מדמי מקשינן דאלו התם דיומא אפילו ב"ש דמחמרי שרו לבדוק ולהניח ולשמש והאי דאקשינן הכי ולא ואקשינן אלו קנחה בו ואיתי' מי לא משמשה אע"ג דלא ידעה הא

תשמיש בין למהרות בין לבעלה. של שחרית או של ערבית בודקת עכשיו ועוסקת בהן וכן בבדיקה של אחר מהוד מהוד. ואפילו למהרות עצמן אם במלה בדיקה של עונה אחת כגון להחמי' עליה יותר מכאן לא יהא זה חמור מן הוסת שאם בדקה ומצאה אסורה עד שתחוור ותבדוק עכשיו לפני תשמיש דבהכי ודאי מותר' שא"א תשמי' אחרון ואין חוששין לגימוק אבל זו כבר נתקנח הדם בזה ואבד הילכך מגו של טהרות וכן נמי לב"ה דלא מצרכי הך בדיקה מוכיחה בעד שלאחר ראתה לאחר תשמיש זה ולא תרע למחר הילכך אף לבעלה אסור' משום ומפרק זו מוכיחה קיים לטהרות וזו אין מוכיחה קיים לטהרות שמא

#### ر، بار

וכל המטמאים במשא. הא **דאמר אביי כגון שהעבירה על אויר החגור.** חדא מתרי טעמיה בתרא דר' יוחנן דאמר טעמיה משום דאי אפשר לפתיחת קבר בלא דם

דבאי אפשר לפתיחת קבר בלא דם קמפלגי ובפיר' רש"י ו"ל אפילו ללישנא יהושע לחלות ולא לשרוף, ויש לומר דמאן דמתני בשלשה מקומות מתני גמור הוא לשרוף אלא לתלות, וק"ל דהא איתותב ההוא לישנא ואסיקנא אלא למעוטי רובא דרבי יהודה. פירש דאפילו לרבי יהודה לאו רוב

עשאו ברוב זה כודאי דכיון דאין עמה דם איתרע ליה. נקט דה"ג אפשר לאוקומה כגון שנטמא באהל המת א"ג בהיסט הוב וובה. אפילו הכי טעמיה דר" יהודה משום רוב דברוב פתיחת קבר איכא דם ולא

מביא קרבן ונאכל דאי אפשר לפתיחת קבר בלא דם וא"ל סבר לה כרבי וק"ל דהא אוקימנא לר' יהודה כרבי יהושע דמשוה ליה חדא ב) דאמר

ההוא לישנא קמא

דר' יוחנן דמוקי פלוגתייהו דר' יהודה ורבנן בשאינה יודעת מה הפילה.

וכן עיקר שאלמלא כן לא הזכירו בגמרא כאן לשון ראשון שהוא טעות במקום

עיקרו.

7 17 20

הא דתנן עמוק מכן שמא דיהה מכן שהוד. פירש רש"י ז"ל עמוק יותר ומצחצחין טהורין.

שחור דיהה שנדחית מראיתו ואינו שחור כל כך.

ושמעתי שה"ר שמואל ז"ל פירש בהפוך עמוק שאינו שחור כל כך

דיהה שחור יותר מכן.

הדיו עצמו. עצמו והשחור השנוי במשנתינו הוא חרותא דריותא והוא שחור יותר מן בדעתו שהעורב שחור יותר מהענבה ועוד שהריו שהוא עמוק זהו הדיו וכעורב טהור ווהו דיהה וכדיו וכענבה טמא ווהו עמוק והוא ז"ל שיער חמה עמוקה מן הצל אלמא לובן הוא העמוק, ועוד מזה מש"כ כזית ובופת והכניסו במחלוקת הזה מה שאמרו לענין נגעים בהרת עמוקה כמראה

ממא ודאי בלא ספק ולא ידע מר בטיבעא כלום. וכל שכן באדום עצמו שהוא כדם המכה שהמלבין בו מהוד והמתאדם ביותר מהור והלא אדום גמור הוא וקרוב למראה דם יותר מן הראשון כפלי כפלים ממא והדיהה או דיהה דדיהה שאין בו אלא חלק אחד מים וחלק אחד יין ואחד יין שהעמוק מכן והוא הלבן שיש בו שלשה חלקים מים ואחד יין במשנה וכי היאך יעלה על דעת במווג דשנינו (שלשה) [שני] חלקים מים וכן הדיו הלחה שכותבין בו ונשתהא כוהה יותר (מקום לו) מהחרת השנוי הרי זה כתם והזית והעורב שחרירותן מבהיק ושל ענבה משחיר ובוהק ג) בכולה גוונים והחלוש באותו צבע הוא הדיהה ממנו כדתנן עבר או שדיהה וכל אלו דברים בטלין הם שהמראה חוק באותו גוון הוא נקרא עמוק

מן הדה מעשה וכו' א"ל רביח לבו כן אמר רב הוגא בשם ר' שחור מקדיר מימר מאן ראמר טהור במצחצחו מאן ראמר טמא בשאינו מצחצח ושמע מינה

> ובבעלה בשלמא בנה משכחת לה משמע דלא תלינן בכתמים אלא בדדמי מאכולת הרי זה תולה בה מאי לאו דכוליה גופא ואקשינן נמי תולה בבנה בקי באידך ודכולהו ודברייתא נמי חד הוא כדאמרן, והא דאקשינן הרגה מינה הילכך אית לן לפרושי דכולהו לא פליגי אלא מר בקי בהאי חזותא ומר ובבעלה דא"ל חד שיעורא הוא אלא לועירי בלחוד דפריש הוא דמקשינן נחמן דאמר של הקוה. ל"ק הא דתנן הרגה מאכולות תולה בה ובבנה לשמואל דאמר כדם שור שחום ולעולא דאמר של צפור חיה ולרב

> לתלות אלא בכולן אסורות לבעלה. בבעל ולא במאכולת ושוק של טבחים ושאר כל מה ששנו חכמים בכתמים דמים ואין בקיאות במראיהן של ד' דמים אין תולין בכתמים ולא בבן ולא ונמצא במקצת גליוני ראשונים דעכשיו בזמן הזה כיון שבטלו ראיית

ומקיפין ורואין ומכאן החמירו.

כתמים בכל מה שאמרו חכמים. היאך תולה בשאינו דומה ודאי וכן קושיא דבנה ובעלה אבל מסתמא תולין הכא בשמעתין למ"ד כדם מאכולת של ראש הרגה ודאי מאכולת של גוף אתא, אלא מיהו היכא דידעינן ודאי דלא דמו ליכא למיתלי ומ"ה קאמרינן וכן במאכולה בכולן מעצמה קאמרינן דתולה ולא מגופא אתא אלא מעלמא ורבינו בעל התוספות השיב דכי אמרינן עברה בשוק של טבחים תולה

ח) ומ"ש אפילו מצחצחין הכי קאמר אפילו היה במראה הטומאה הואיל וטהרה והרי אשה זו לא הביאה הכתם בידה לפניו וטהרה מיד ולא הקיף מתחלה סלקא דעתך המצחצה טהור ז) שהוא המשחיר ביותר הוא הממא באשה שבאת לפני ר' עקיבא ואמרה לו ראיתי כתם שמא מכה יש בידך שהורין אלמא המצחצח קרוב לטומאה יותר מן המקדיר וזה הפך ו) שהרי או שהלך הצבע מנגד פניה ואינה יכולה לדמות תולה מן הסתם כראמרינן (טמא) [טהור] מצחצח טמא לא אמר אלא שחור כולהון אפילו מצחצחין הגוף והלא דבר ברור הוא שאינו דומה, אבל מי שאינה יודעת בדמיונות ובשמעתין הכי אקשינן היאך אפשר לחלותו במכת בעלה ובדם מאכולת הכתם דהתם אינו תולה כדתניא לקמן נתעסקה באדום אין תולה בו שחור וראיתי בתוספות שהביאו מן הירושלמי בענין עמוק דיהה הוו בעיין וכל מיני שחור בשחור עד שיתברר לה ודאי שאין אודם הצבע דומה לאודם וכענין זה כתב הראב"ד ז"ל דתולין מן הסתם כל מיני אדום באדום

ולא ידע כל זה שכתב הרב ז"ל.

נהגו ואין לחוש. הגוף ובבעלה ובכל מיני אדמות עד שיתברר לפי הדעת שאינן דומין וכן חכם תנן וידע דאיכא טובא מתירין הלכך בזמן שאין בקיאין תולה במאכולת לתרוצי כשראתה ואבד ואינה יודעת מה ראתה דמסתמא ברואה ובאה לפני ומה נפשך אי לא דמו לא תליא ואי דמו לא צריכי תלייה כלל, ולא בעי תליה בהני אלמא בכתם ממא עסקינן ואלו הנך דדמו כתמים טהורים הם וכן יש לפרש זו שהקשו בשמעתין ממאכולת ובעלה דה"ק ודאי מדבעין

ראשכחן דמטמא את בועלה בפרק קמא דנדה דלמא לטהרות היא. ולא אשכחית בהון דינא דכתמים אי נהיגי האידנא או לא, ואף על גב ושוב ראינו בכתמים שכתב הראב"ד ו"ל עיינתי בכל מילי דרבוואתא

אפילו לחברתה, למה הביאתו ילתא קמיה דרבה תמהר לנפשה דהרו כל במקומן כראמרן לעיל. איפכא מסתברא דאם כן דגאמנת אשה לומר כזה טיהר לי פלוני חכם ולטהר 🧪 ינמי מחמירה על נפשה, אי נמי משום כבודן של חכמים הללו אינה רואה

> עבידתיה דאפילו להכשיר בקדשים ליכא למיחש כיון דליתיה אלא דרבנן ונאכל קמשמע לן מביאה קרבן לאסרו לבעלה דאי לטהרות בלבד קרבן מאי שהן מביאים לידי זיבה ואיתמר עלה מהו דתימא כל כהאי גוונא מביאה קרבן וזה אינו נכון, וכבר השיב הרב חתנו ז"ל מראמרינן בכתמים פעמים

בעלמא לחוש בטהרות ולבעלה מתירין אותה לכתחלה.

כל אלו דברי הרב ז"ל. בנות ישראל שנהגו איסור בכתמים וקי"ל דמנהגא מילתא היא כרבי זירא, לבעלה וכו' אלמא כתמים לבעל נאמרו ואין צריך להאריך שהרי הוחוקו כמה טיפי דם מאכולת לדברי חבירי אין סוף שאין לך אשה שאינה טהורה קץ שאין לך אשה שטהורה לבעלה שאין לך כל מטה ומטה שאין עליה ועוד השיב מדאמרינן בהדיא בפרק הרואה (דף נח ע"ב) לדברי אין

ת"ש דילתא אייתא דמא לקמיה דרבה בב"ה וכו". אי קשיא אדרבה "ומא נמי מטהר לה, א"ל קס"ד השתא דאיהי סברא דלא מהימנה לנפשה,

### דף כא

### פרק ג המפלת חתיכה

האי טעמא הוא דהעמד אשה על חוקתה. דמים הן קשיא ותהוי נמי מחצה על מחצה תהא טמאה מספק אלא משום בם וכן ללשון הראשון שאמר רבנן סברי לא אמרי' רוב חתיכות מד' מיני יבישתא העמד אשה על חוקתה וטהורה היא ועוד שהרי בדקו ולא מצאו ללידה וחוששין נמי לויבה שמא עם הנפל יצא דם אבל שילדה לידה ואי לאו טהורה א"ל התם משום דילדה ואינה יודעת מה ילדה וחוששין לשיא הא לת"ק דברייתא גופיה ספיקא משוי ליה ואלו ת"ק דמתני' קאמר באפשר לפתיחת קבר בלא דם פליגי ובפלוגתא דהני תנאי וכו'. ואי

גמורה אלא שאין שורפין כדאיתא בפ"ק, ואין פירוש זה נכון. וי"מ דהתם ה"ק לא אמרינן רוב חתיכות מד' מינין הן ולפיכך טמאה

דהו רבי אלעזר סבר דרכה של אשה לראות דם נדה בחתיכה וכיון דאיפלאי של אשה לראות דם נדה בחתיכה. פירש רש"י ו"ל דבפלאי פלויי פליגי מר ומהדר אביי בשפופרת דכ"ע לא פליגי כי פליגי בחתיכה מר סבר דרכה

> דם חתיכה עצמה הוא. בחתיכה ורבנן סברי אין דרכה של אשה לראות דם נדה בחתיכה אלא האי וליכא חציצה טמאה וכי לא אפלאי רחמנא מיעטה מבשרה ולא בשפיר ולא

> חוצה דהיינו אורחא ולישנא דגמרא נמי לא משמע הכי כלל. למעלה בדר' יוחנן דהתם קאמרינן דכיון דדרכה אע"ג דלא אפלאי נמי לא ולא מחוור רא"ה לא דמי האי דרכה של אשה וכו' לאותו שאמרו

> בבשרה. דהוא ר"א סבר אין דרכה של אשה הילכך הוי ליה כשפופרת ורחמנא אמר וראי דם (חתיכה) [נדה] כגון מצא בה דם אגור טמאה והיינו לר' יוחנן ומר ולא מהרו כאן אלא משום שאין זה דם נדה אלא דם חתיכה והיכא דהוי אלא ה"פ מרדאינהו רבנן סברי דרכה של אשה לראות דם בחתיכה

> דרכה של אשה כסברייהו א"נ לאו דוקא וכן בכמה דוכתי בתלמודא דלא והאי דמדכרי' סברא דרבנן מקמי דר' אלעזרא"ל משום דאמרן לעיל

جاهدن

ובוראי דה"מ אביי לתרוצי כדרבנן הא דם נדה ודאי טמאה בדאיפלאי רבשפופרת דכו"ע לא פליגי דטהורה אלא ניחא ליה לתרוצי בדידה ולא לעיולי בה פילי דהשתא לא מוספינן בפלוגתייהו איפלאי פלויי כלל אלא בדם אגור בחתיכה פליגי כדפרישית, ועוד לאוקמה כדר' יוחנן דלעיל דלא לתקום דלא כחד כנ"ל.

ריש מפרשים דלא ניחא ליה לאביי לאוקומה פלוגתא דרבון אפלאי פלויי בלחוד דהא לא מדכרא בהדיא במילתיה דר' אלעוד דאנן בגמרא לאר חסורי מחסרא לברייתא כלל אלא מימר קאמרינן דלר"א בודאי פלאי טמאה ולא ניחא ליה לאוקומא פלוגתייהו אמאי דלא מתפרש בברייתא בהדיא.

ולאו מילתא היא ור"א ורבנן תרווייהו מטהרין מר נסיב לה טעמא מבשרה ולא בחתיכה ולפום טעמיה איפלאי פלויי טמאה ומר נסיב לה טעמא אין זה דם נדה לטהורי נמי אפלאי פלויי אלא כטעמא דפרישית עיקר.

#### 74 65

הרי, פירש רב הונא אליבא דנפשיה פשיט ליה דס"ל כר' נתן דאמר זב אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה ואל תתמה [דהא שמואל] רביה (דרבה) [דרב הונא] הוא דאמר נמי כר' נתן כדאיתא בפרק יוצא דופן ולפום הכי גמר רב הונא בעל קרי מיניה דוב וסבר לה נמי כר' שמעון דאמר בפ' ואלו דברים בפסחים דס"ל בוב כר' נתן דבעי פי האמה ואיתקש בעל קרי לוב ובעי נמי חתימת פי האמה כוב דהא קרא בבעל קרי לא כתיב ובוב כתיב או החתים בשרו.

במינו הוא ואינו חוצץ.

והיינו דלא אקשינן יטמא מומא' שבעה אלא תסתור ז' דטומאה בווב גמור לית ליה כיון דאינו רואה בשיעורו טומאת מגע ווב אית ליה וכיון דווב הוא מיהא ובראיה דין הוא לסתור הכל שאין כאן ז' נקיים דהא הוה ליה כאלו ראה זוב בנתיים שאין אחר אחר לכולן.

ומפרקי' גורת הכתוב כך הוא מאחר שאין הזוב הזה כדי ראיה אין לו טומאת שבעה ואפילו לסתור ז' אלא סתירתו כטומאתו והא נמי רב הונא אליבא דנפשיה פשט ליה דהא בפרק כיצד הרגל בב"ק איכא ר' אליעזר רסבר אפשר בלא צחצוחי זיבה כלל, ומיהו בהא כרבנן פריק ליה ורבים נינהו.

ואי קשיא לך לרב הונא ראמר בעל קרי נוגע הוי תרי קראי למה לי ההא כתיב רואה וכתיב נוגע וכדדרשינן בפרק יוצא דופן מדכתיב או איש, א"ל אע"ג דרואה דוקא בנוגע הוא דמטמא ה"א ה"מ ברואה דאיכא תרתי מגע וראיה אבל בנוגע לחודיה לא קמ"ל.

והא דאמרינן ויברא גבי הנינים לאר מופנה. אי קשיא הא כתיב נמי ישרצו המים ההוא אין כתוב בעשייה אלא בצוויי, ופי' רש"י ז"ל דכיון שאין מופנה משני צדרין ומשיבין ה"נ יש להשיב מה לאדם שכן מטמא מחיים.

ול"ג דהאי לישנא קמא לא צריך פירכא דלכ"ע מופנה משני צדרין עדיף ממופנה מצד א' וכיון דע"כ יצירה יצירה גמרינן ה"ל בריאה דאדם לגופיה וגבי חנינים נמי לגופיה ואין מופנה כל עיקר וכל ג"ש שאינו מופנה כל עיקר אין למידן הימנה.

וא"ת וייצר האדם לגופי' ודבהמה מופנה ודגמרינן ויברא דתנין לגופיה ודאדם מופנה וגמרינן היינו דקאמרי ומאי נ"מ זה כלומר אמאי ניחא לך

לגמור בריאה בריאה אע"פ שאינה מופנה כל עיקר אלא שמשיבין ולפום דבעי' והאי מאי פירכא משום דאפילו כשאנו גומרין יצירה יצירה יכולין אנו ומיניה גמרינן בין לרבי ישמעאל בין לרבנן אבל ללישנא דרב אחא הויא מצד אחד הוא דכל היכא דאיכא למישדי שני צדדין דמופנ' בדידיה שדינן משני צדרין דשרינן מופנ' דכולהו בגוה כי היכי דלא נימא באידך מופנה דהיכא דאיכא מופנה משני צדדין איהי עדיף ולהכי אפנויי רחמנא לבהמה ופריק לרבנן הא עריפא דהא אין משיבין ולר' ישמעאל נמי הא עריפא לאפנויי לחדא לגמרי ומיגמר מינה ולא לאפנויי תרווייהו ומיגמר מנייהו

בפרק כל היד שאין אדם ג"ש מעצמו, וכן פי' רש"י ז"ל. בכי בעי' מאי פירכא ורבנן דפליגי עליה דר"מ במתני' לא גמירי כראשכחן

מומאה טומאת עצמן אין להם. שכן מטמאין במגע ובמשא תאמר בדגים שאינן מטמאין ואע"פ שמקבלין נימא בהמה תוכיה א"ג נגמר מוייצר דבהמה למד מלמד א"ל מה לשניהם יצורה ואתו בהמה חיה ועוף כי פרכת גבי תנין מה לאדם שכן מטמאו מחיים ואי קשיא לך לר"מ מאי פירכא ליהדר דינא ותיתי מכאן דכיון דגמר

#### דף כג

התורה ועוד נפקא מיניה לאתסורי באחותה שנים וג' ימים. נפקא מינה לענין אחסורי באמה ואם אמה דאמות אפילו לאחר מיתה מן ואיפכא בסברא דר"מ דמפכא לה ברייתא לרבנן וכדפירש רש"י ז"ל. למימרא דחיי. פי' רש"י ו"ל דהא אחותה לא מיתסרא אלא בחייה. רבון והא איפכא תניא לאו איפכא תניא דוקא דמתהפכי תרחי סברי דהא

מתקיים. הוא לענין טומאה שבמינו מתקיים כנפל גמור שהוא אינו מתקיים ובמינו אלא ה"ק לא אמר ר"מ שהוא ולר שיעלה על דעתו שהוא הי אלא ולר משום יצירה יצירה או שגלגל עיניו כשל אדם או בשיש בו מצורת אדם הואיל ובמינו מחקיים, פי' הואיל לאו דוקא דהא לא טעמא הוא לר"מ אלא סבר ר' ירמיה דחיי והאמר ר' יהודה אמר שמואל לא אמרה ר' מאיר אלא תופסין בנפל גמור כגון בת שמונה והלא הרי הוא כאבן לכל דבר אלא ודאי אלא כך פירשו למימרא דחיי שאם א"א לו לחיות כלל אין קדושין

הוא לטומאות לידה וכ"ש גופו אדם ופניו תייש דאיכא מקצת אדם. או משום גלגול עין שלדבריהם אפילו תייש גמור במעי אשה ולד מעליא דרב פליג אדשמואל ור' יוחנן דפרשי לעיל טעמיה דר"מ משום יצירה יצירה א"ר ירמיה בר אבא אמר רב הכל מודים וכו'. פי' ר' ירמיה משמיה

בעינן והא איכא וחכמים אומרים כל צורת ממש. בעלמא פליגי בשפניו אדם ונברא בעין א' כבהמה שר"מ אומר מצור' אדם מתקיים ולרב ירמיה משמיה דרב לית ליה הנהו טעמי אלא ר"מ ורבנן בסברא וה"ג משמע דס"ל לרב יהודה משמיה דרב כותיה מדקאמר הואיל ובמינו

וה"ה לר' מאיר' דבמצח ועין וגבן העין ולסת וגבת הזקן סגי אלא

דאין איסור אחות אשה לאחר מיתה ותמהני א"כ יפה שאל ר' ירמיה ונימא - לא (מתסרא) [מתהפכא] סברא דרבנן לר"מ אלא איפכא בלישנא לכולהו

יהושע יחידאה היא ולית ליה דר"מ וכ"ש דרבנן וההיא דתניא לעיל נראין

ולסבריה דרב הא דתני' לקמן המפל' דמות נחש אמו ממאה לידה ר'

וצריך נמי גבין וגבת זקן דאדם ועין נמי דאדם ואף ע"פ שהולכות לפניהם אלעור בר צדוק אבל לפום מסקנא לרבנן לסתו' חדא מצורות דפנים נינהו וקפוף הואיל ויש להם לסתות כאדם דחייה בעלמא היא דדחי בסברת דר' והאי דדחי רב אחא בריה דרבא לעיל תבדוק לרבנן דמודו רבנן בקריא גמור מה שאין כן בעופות שאפילו כל פניו כאדם ועיניו לצדדין אינו כלום. דכיון דהיא עצמה עיניה הולכות כשל אדם במקצת סימנין נעשית כאדם דברי ר"מ בבהמה וחיה בהכי נמי מתוקמ' בבהמה וחיה ומקצ' סימנין דארם

ואין לו מין שמתקיים דברי הכל ולא כלום. אדם ופניו תיש ולא כלום משום שאין זה לא מין בהמה ולא מין אדם והואיל תייש בפניו וגופו אמו ממאה לידה הואיל ובמינו מחקיים והא דאמה גופו וי"מ דלרב ירמיה גופיה אית ליה אליבא דר"מ יצירה יצירה ואי כולה

צריך צורת דאדם באוכמא.

להכי נקט פניו אדם ועין אחד כבהמה להודיעך כחן דרבנן והא דאמרי ליה - ולא קתני וחכמים אומרים אמו טהורה א"ג וחכ"א אינו ולד שמעי' דר"מ ורבנן בתרתי נמי פליגי ממאי מדאמרי ליה רבנן כל שאין בו מצורת אדם ומין בהמה נמי אינו שאין לך בבהמה כמותו והם אומרים קסבר רב דר"מ ונברא בעין א' כבהמה פליג דילמא בההוא כרבנן ס"ל דלאו אדם הוא ולפי דבריהם קשיא, א"כ מנא ליה לר' ירמיה א"ר דר"מ בפניו אדם

דמטמא נמי במקצת צורה ואמרי ליה לא כל צורה בעי למעוטי צורה בהמה גמורה ולמעוטי נמי מקצת צורת אדם והא דאמרי ליה רבנן והא איפכא חניא איפכא לגמרי הוא שר"מ אמר כל צורת לגמרי מ"ט או כולו אדם או כולו בהמה וחכ"א מצורת אדם ולא פניו בהמה אבל במקצת צורת אדם ולד הוא והיינו דקתני מתני' כל שאין בו מצורת לאפוקי כולו בהמה ומדלא קתני אמו טהורה סתם משמע ליה דבתרתי פליגי וברייתא נמי דמסייעא להו כך מפורש בספר הישר.

ודברי רש"י ז"ל יותר נראין והוא הלשון הראשון שכתבנו ואע"ג

והא דתניא המפלת דמות לילית אמו טמאה לידה ולד הוא אלא שיש לו כנפים ולא אמרינן משום דגופו תיש ופניו אדם היינו נמי טעמא משום דודאי פניו אדם אע"פ שגופו תיש בתר צורת פנים אולינן אבל בדמות לילית ס"ד אין כאן צורת אדם כלל אלא צורת לילית היא זו בין בגוף בין בפנים קמשמע לן דלילית גופה ולד הוא אלא שיש לו כנפים.

### דף כד

הא דאמרינן ושמואל סבר בריה בעלמא איתא וכי אגמריה רחמנא למשה בעלמא. פירש"י ו"ל אותו המין אסר לו וק"ל א"כ לשמואל אפילו יוצא לאויר העול' נמי לישתרי דה"ל כקלוט בן פרה דשרי ונראה מדבריו דבין לרב בין לשמואל במעי מהורה לא חיי הלכך יצא לאויר העולם משום נפל אסור אפילו לשמואל והא דפריך רב שימי ממתניתין ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר וכו' לרב ה"ה לשמואל אלא גביה הוה קאי דבר בריה הוה.

ולא נהירא ועוד גבן ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר כל שיש לו שני גבין גבי מומי כהן איזהו גבן ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר כל שיש לו שני גבין

ושדראות והוי ביה למימר' דחיי והאמר רב באשה אינו לד בבהמה אסור

באכילה ולא מדכרין התם דשמואל בכלום בעולם.

דקשיא נחש דר' יהושע כדפרישית.

אלא הכי משמע פירושא לכ"ע מינא בעלמא ליכא כי פליגי בבריה רב סבר אפילו בריה בעולם ליכא דלא חי הילכך כי אגמריה רחמנא למשה במעי בהמה אגמריה דבחוץ לא צריך נפל הוא. ושמואל סבר בריה בעלמא איתא דחיי וכי אגמריה רחמנא בשיצא לאויר העולם דלא חימא כקלוט בן פרה הוא אבל במעי בהמה דאפילו נפל שריא איהי נמי שרי.

#### דף כה

המפלת שפיר מלא בשר נימוח מהו. פי' קא מיבעיא להו לרבון דפליגי עליה דר' יהושע מיפלגי נמי בבשר נימוח או לא אמר להם לא שמעתי אמר לפניו ר' ישמעל בר' יוסי משום אביו כך אמר אבא מלא דם טמאה נדה מלא בשר טמא' לידה שהיה ר' ישמעאל סבור שלא אמר אביו כדברי היחיד ולפיכך דחה רבי ואמר שמא כדברי ר' יהושע אמרה וזה שאמר מלא בשר לאו דוקא אלא ה"ה למחוי עכור ולא בשר אלא להוציא צלול אפילו לר' יהושע.

ויש שגורסין בה כמאן כסומכוס מדהא כיחידאה הא נמי דילמא כר'

יהושע אמרה ואינו בספרים.

וא"ת כיון שרבי לא קבלה אפילו בבשר נימוח שיהא ולד ריב"ל מנין לו דקאמרי בצלול מחלוקת אבל בעכור ד"ה ולד זה אינה שאלה דריב"ל כר' יוסי ס"ל וקסבר ר' יוסי לרבנן אמרה כדסבר נמי ר' ישמעאל בר' יוסי ועוד דכיון דרבי לא שמעתי אמר אינה תשובה לדברי ריב"ל שאם ר' לא שמע ריב"ל שמע לא ראינוה אינה ראיה.

וי"א אין אומרים בדברים אלו זו דומה לזו שאפשר למימר עכור ולד ובשר נימוח שמא אינו ולד. ואיכא למימר נמי איפכא ולפיכך נחלקו בכולן.

### عاء حاء

חדא היא, ועוד א"ל] תרווייהו כי הדדי נינהו וחדא נקט. רבי שילא ליה ליה דר' חייא דשיעור אווב טפח ומ"ה מקשינן אם כן [תרתי - דאין תולין את השליא בנפל אפילו יום א' אלא א"כ יצאה עמו אבל בבן חדא היא היינו טעמא דלא מקשינן תלת ד' הוויין משום דהוה איכא למימר הא דאמרי' **תלת מתני' ותרתי שמעתא שיעורן טפה.** ואקשי' תרתי דרב פליגא אדרב יהוד' דאמר לעיל משמיה דרב הפילה נפל ואח"כ הפיל'

מרב ולא אמרה. בתוך ג' חוששין לולד אחר, ופירוש חוייה לרב יהודה בישות משום דשמעה נשמה כגון נברא בירך אחת או גוף אטו' ואח"כ הפילה שליא (פי') [אפי'] מתקיים אם היו חדשיו כלין למעוטי שאם הפילה דבר שאינו ראוי לבריית אין תולין את השליח אלא בדבר של קיימא. פי' רש"י ו"ל שכיוצא בו

בנפלי כאן בבן קיימא ולא ידעתי מי הזקיקו לשנות פירושו אלא הא דתלמיד' - תולין כלל אמר ודאי רב יהודה טעי.

קיימא תולין אותה אפילו מכאן ועד י' ימים. שליא כל שלשה ימים תולין אותה בולד ושאר תלמידים דרב אומרי' משמי'

ושמעתי שפירשו בירושלמי במס' זו (ג, ד) לפי שאין השליא פורשת

עד שיגמר לפיכך אין תולין אותה בנפל.

ואינו מחוור דבן קיימי לאפוקי כל נפל משמע וכדאמרן דילמ' כאן - דכל ג' תליא שליא בנפל וכיון דשמעינה לכולהו תלמידי דרב דאמרי אין לא. ומ"ה חזייה שמואל לרב יהודה בישות דשמעיה דאמר משמיה דרב ראמרי' אגב חיותא דולד בועא לשליא ונפיק. אבל נפל דלית ביה חיותא ובשאלתות דרב אחא משבחא ז"ל כתב לכך תולין אותה בבן קיימא

שלא ירבו שתי טיפי מים ודם על מקצת בשר שלא נמוק ומבטלו והיינו

#### דף כז

אמאי תרמייה הא דכ"ע טומאה כיון שנתערב בה מין אחר טהורה. דתניא מלא תרוד רקב שנפל לתוכו עפר כל שהוא טמא ור' שמעון מטהר מין אחר בטלה אלא מאן חנא דפליג עליה דקאמרת קסבר ר' שמעין והא אמאי טהור ליהוי כרקב וכנצל. וא"ת איהו נמי סבר כל טומאה שנתערב בה שטרפוהו במימיו טהור להוי כרקב וכנצל. ועוד לר"מ נמי בבי' החיצון כאן הויא וה"ל כרקב וכנצל. וק"ל הא דאמר רשב"ל לקמן בשמעתין שפיר מ"ם דר' שמעין וכו'. פירש"י ו"ל נהי נמי דנימוק מ"מ גופו של מת

ואף כאן כיון שנמוק הולד אע"פ שנשתייר ממנו (כחצאי) ד) זתים א"א כיון דהיא צריכה שיעור א"א שלא ירבה מין אחר על מקצתה ומבטלה כל טומאה שהיא כשיעורה ולא יותר שנתערב בה מין אחר בטלה ראמרינן הן בתוך השליא לטמא באהל ואמאי מטהר ליה לגמרי, ומפרקי' קסבר ר"ש ג) שלא נמוק לגמרי קודם שתצא שאפי' נחתך כולו לחצאי זתים מצטרפים מוצאים בכל יום ולדות חתוכים בשליא והאיך אפשר שלא תהא בכולה כזית ברם נראין דברי מקצת ראשונים שפירשו מ"ט דר"ש דמטהר לגמרי והרי אנו דליכא למימר א"א שלא ירבו וכו', והם מפרשים הסוגיא כולה בענין אחר ראפילו הוה בה תרי שיעורי דמלא תרוד מטהר ר"ש דסתמא תנן ואע"ג דבשיעור מצומצם כגון מלא תרוד רקב איכא למימר הכי גבי שליא מ"ט ירבו שתי פרידות עפר על פרידה אחת של רקב ויבטלנו ואמאי נהי נמי ובתוספ' הקשו לה מדאמרינן ואודא ר"ש לטעמיה מדאמר א"א שלא

ופחות ממנו. ור"ש סבר במלה היא לגמרי. ו) מאהיל על כולה ומיהו בבי' החיצון טהור שנמוק לגמרי וה"ל אפר שרופין פליגי דר"מ סבר אין טומאה בטלה ברוב מלטמא במשא ואהל דהא (קאמר) מקצת ומבטלו ומגרע שיעורו אלא על כולו הם רבים ומבטלין אותו ובהא יש במי שליא ודם שבה לבמל את כולה ואין אנו צריכין לומר שרבין על משום ביטול ברוב נגעו בה שאפילו היו שם שני חצאי ותים או כזית שלם. מועטין הן אלא שרבין על מקצת בשר ומבטלין אותו כדפרישית וא"ר יוחנן מעמיה דר"ש סופו כתחלתו גבי שליא מ"ט דקס"ד שהמים והדם שבשליא אומ, לבד על הממועט ומבטלו לגמרי. והיינו דאמרי' לקמן והשתא דאמרת על מקצת המרובה ומבטלו ומגרע שיעורו אדרבה יש לנו לומר שהמרובה רב אדרבה כיון דרקב יותר הוא מן העפר היאך יאמ' ר"ש שהמועט רבה לידה אינה נמוק לגמרי וביטול אינו מועיל. ואקשי להו רבא לרבנן דבי להו אינו דומה שוה נמוק לגמרי וה"ל כמים בטריפת בני אדם. אבל דרך היה לנו לחוש שמא יש בו כזית בשר (שנמוק) ה) אנא משום בטול ואמר כשם שאינו בבית החיצון כך אינו בבית פנימי לומר שאף בבית החיצון א"כ הוציאו לבית החיצון שנטרפו מימיו לגמרי וטהור. והא דאמר לו לר"מ פרידה אחת של רקב ומבטלו ובצר לה שיעורא ור"מ סבר לא מבטל אלא באמרינן ואזדא ר"ש לטעמי' דאמר א"א שלא ירבו שתי פרידו' עפר על

נעשה אפר כדפרישי'. כרבנן אלא מדר' אליעזר שמע ליה ר' יוחנן דקסבר מודו ליה רבנן בשלא והא רא"ר יוחנן מת שנתבלבלה צורתו מנ"ל דמהור. לאו דוקא דלא - דקא מתמה מנלן לד"ה אתיא.

כר' אליעור אמרה דהאי כאפר שרופין הוא ומיהו במת שנתבלבל' צורתו הא איתנהו. ועלה קאמר רבינא דר"י דמטמא שפיר שנטרפו מימיו לגמרי צורתו שלמה מגלן אלמא ה"ק מגלן דטהור דגמרת מינה לשפיר לא הא ולא דמדלא א"ל בשלמא שפיר שנטרפו מימיו דקאמר טהור לחיי אלא נתבלבלה ויש לפרש דקסב' רבינא דר"ילא מודה לי' לר"ל בשפיר שטרפו מימיו

צורתו בלחוד. וחזר למים, אבל לפי גר"ח ז"ל שנטרפו במימיו. נראה דהיינו נתבלבלה ווה הלשון לדברי מי שגורס שפיר שנטרפו מימיו דמשמע שנטרף לגמרי

שבתאי קא גמרת הלכה דהוא אמורא וקא פסיק הלכה כרבון. דטהור כרבון דילמא טמא כר' אליעזר דמסתברא טעמיה. אילימא מדרבי ויש לי עוד לומר דר' יוחנן הלכה קא מיבעי ליה, וה"ק ליה מגלן

### דוי כח

חתוך ידים עצמן אמו ממאה לידה. וק"ל בלאו הכי נמי ליחוש ללידה שהרי אפילו השפיר שאין לו אפילו המפלת יד חתוכה. פי' רש"י ו"ל חתוכה שיש לה חיתוך אצבעות.

מגוף באת אלא חתיכה של בשר שנעשית כמין פיסת היד היא הילכך אמו אומרי' מגוף אטום באת כשם שהיא משונה כך באת מגוף משונה ושמא לאו ואיכא למימר הכי ספיקא הוא ואם הפילה יד גמורה שאינה חתוכה

מהורה תולין להקל שרגלים לדבר.

ברייתא אמו ממא' ואין חוששין ולא קתני מביאה קרבן ונאכל ואין חוששין. אינו נאכל. (אלא) א) לענין האם טמאה מ"מ. ואין זה לשון הגון מדקתני מביאה קרבן ונאכל דמדקתני ואין חוששין כלל במשמע ואלו בשאינה חתוכה והרב ר' אברהם בר דוד ו"ל מפרש שלא אמרו חתוכה אלא לענין

#### דף כט

למירמי. ההיא כדתרצינן למתני' בשלא הוחוקה עוברה לפנינו. ודמתני' עדיפא לן קרבן ואינו נאכל אלמא לכ"ע הלך אחר רוב נשים לא אמרינן אלא מתוקמא מהא דתניא בריש פירקין ולשלישי הפילה ואינה יודעת מה הפילה מביאה הא ראמר ריב"ל עברה בנהר והפילה וכו". בדין הוא דנירמי עליה

עד לילה של שבוע שלאחריו כגון שבאת לפנינו בין השמשות של מוצאי - דויבה ביום בסוף שבוע שלהן לא חיישי בגמרא לפרושי הכא מידי. הנמנים כאן בטביל' הימים דהא למאי דס"ד מעיקרא שבאת לפנינו ביום וכן בתוספות שאין השבועין הנמצאין כאן בטבילות הלילו' שוים עם השבועין שבוע קמא מטבילין לה בלילותא משום יולדת זכר ונקבה. עיינו

לפנינו הוא ממנין שלשה שבועים מהורין. כל זה עיינו בתוספות. שהרי אינה רואה כל אותה הליל' ולא יום שלאחריו אלא ע"כ יום שבאת היום עילה הוא למנין שבועים ונמצאת זאת מותרת לשמש בלילי עשרין וחד לתני שהביאה לפנינו ג' שבועין מהורין חוץ מיום שבאת לפנינו שהרי אותו זיבה ראשונה באחד בשבת ואחרונה בשבת. וליכא למימר דברייתא הכי מני בשבת ואחרונה במוצאי שבת וכן בשבוע שני ואלו טבילו' דימים דמשום שבת וכן שבאת לפנינו באחד בשבת ביום וטבילה ראשונה של לילה בליל

במאג במערצינן כגון שבאת לפנינו בין השמשות מבילות דלילותא מושכות - מבילו' דעלמא הן דכל נדה ויולדת מבילתן בלילה של שבוע שני ומבילות ודבר ברור הוא אלא כיון דמנין לידה וזיבה מיום א' בשבת הוא וכל

פלוגתא דאביי ורבא היא ורבה דאמר עולין קסבר הא מני ר' אליעזר הוא אינן עולין הלכך לא פסיקא ליה. ימי לירה שאינה רואה בהן אין עולין לה לימי זיבת' ואיכא למימר דההיא בראמרינן ש"מ ר' עקיבא היא ור' שמעון היא. משום דלאביי דברי הכל

והא דאמרינן ש"מ תלתא. איכא למידק ולימא נמי ש"מ ד' דהא ש"מ - דאמר מסתר נמי סתרא. ולפום הכי נמי לא אמרי' ש"מ ר' אלעור היא

#### 로드신 1 בנות כותים

#### GL신 1 בנות כותים

וא"ת ולמה העמידו משנתינו לר"מ לחוד דחייש למיעוטא. והא אפי' והיינו גמי דקתני אין חייבין עליהן על ביאת מקדש מפני שטומאתן בספק. לדידיה וכיון שהן גירי אמת והן מטמאות בנדה מן התורה יש לחוש לספיקן למיעוטא וקסבר ר"מ כותיים גירי אמת הן דהכי אסיקנא בב"ק (דף לח) מחניתין בנות כותיים נדות מעריסתן. אוקמינן בגמרא לר"מ דחייש

או גוירה משום מיעום שהן ממאות. (דף טו ע"ב) גבי י"ח דבר לר' יוסי בצרי להו ואמר ר' נחמן בר יצחק בנות לר' יוסי נמי אית ליה בנות הכותיים נדו' מעריסתן כדאמרינן בפ"ק דשבת

לחוש לספיקן. ועוד דקתני לה דומיא דסיפא דכותיים עצמן והתם לאו נזיר' אלא דינא הוא ועוד דאיהו סתם מתני' ולא למשקל תנאי מעלמא ומשו' גורת י"ח דבר. ישמעאל (דף סו) ובמקומות אחרים הילכך ניחא לן לאוקמא לדידיה ומדינא יוסי שמעינן ליה דפליג עליה וסבר גירי אריות הן כדאיתא במנחות בפרק ר' י"ל כיון דמתני' קסבר כותיים גירי אמת הן דהיינו סבריה דר"מ ור'

להן יפה. כועים גדו' מעריסתן בו ביום גזרו כלומר גזירה בעלמא כדי שלא יטמעו בהן - שלא נמצא שם במס' שבת אותה הגרס' כלל ואעפ"כ חשבון י"ח דבר עונה וזה שכתבנו לפי גרסת מקצת הספרים אבל מהרבה מהן מספרי הגאונים

### 14 45

א"ר יוחנן לית כאן לאסר וכו'. משמע דסיכה כשתיה דרבנן ואינה

מחוורת מן התורה.

MTLO. היא בתלמודא הוא קאמרינן פשיטא דלא ה"ל הכא למיתני אלא שמטמ' אבן מוסמה ת"ל והיושב על הכלי אשר ישב וכו'. ומשום דמילתה רגילה אין לי אלא יושב ומגע מניין לעשרה מושבות זה על גב זה ואפילו על גבי דכל דקא דרים להו רחמנא רבינהו למדרס דתניא בת"כ אשר ישב עליו הזב **פשיטה דהא קא דרס להו.** פי' לאו פשיטא מגופא דמילתא אלא פשיטא

ובפי' עליונו של זב שמעתי דברים רבים והנכון מהם מה שאמרו משם

והנושא אותם יכבס בגדיו ארישא דקרא נמי קאי ולא בעי עיוליה נפשיה דאי הוה נקיט טעמא מהך קושיא דכבוס בגדים דילמא הוה אמרינן דכי כתיב וקאמר סתם כל טומאה דמדרס מהתם היא כדכתיבנא ביה ולא מהכא ועוד בגדיו והכא ליכא כבוס אה"ג אלא גמרא לא איצטרך למיחת לה כולי האי. במשכבו נפקא. ואי קשיא לך אדרבא הוא מטמא בגדים דכתיב ביה יכבס תחתיו מאי תחתיו אלימא תחתיו דוב דהיינו משכב ומושב מאיש אשר יגע אוכלין ומשקין. ואחינן למיבעי מגלן דחניא ובל הנוגע בכל אשר' יהיה בכף שניה וכרעו הן ממאין מדרס כרע הוב זהו עליונו של זב ומטמאין ר"ש ו"ל שהוא דבר הנשא עליו כגון הוא בכף מאונים ומשכבות ומושבות

### 74 44

בספיקא דקושיי.

אמרה לשמעתיה דאמרי' יום שפוסקת בו סופרת למנין ז'.

אמרינן מקצת היום ככולו. משכחת לה בשופעת ואיבעית אימא בגון שראתה שני בין השמשו' אלמא מיטמיא דמקצת היום ככולו ובעינן עלה אלא לר' יוסי זבה גמורה היכי אוכלת ופטורה מלעשות פסח שני ומפרשינן טעמיה דקסבר מכאן ולהבא שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה בשני שלה ואח"כ ראתה אינה ואי קשיא ההיא דגרסינן בפסחים פ' כיצד צולין (דף כא) ר' יוסי אומר

אבל בסוף יום ותחלת מנין דכ"ע לית להו מקצ' היום ככולו אלא לכותאי. היום ולר' יוסי לית ליה סתירה לאחר מקצת יום דהא שלימה היא מהרתה בזבה גדולה קי"ל כר"ש דאמר אחר מעשה תטהר אלא לדידן סותרת בכל ככולו בין זבה גדולה ובין בקטנה דשני שלה סוף מנין הוא דהא אנן נמי לאו מילתא היא דבסוף מנין אית ליה לר' יוסי מקצת תחלת היום

כולו נמי כימא סופרתו כנ"ל. בסופה הילכך לענין זיבה ביום נקי ליכא למיספריה אבל לענין נדה אפילו יום ממא ככולו ממא ומקצת יום מהור סוף היום כתחלתו בין בתחלתה בין א) בקטנה דליכא בינייהו אלא סתירה ולפי דעתי שאין זו הקושיא דמקצת עולה לה בתחלתה. וזה המקשה יכול להקשות כן בזבה גדולה לרבנן (ובין שנה שיום א, עולה לה בתחלתה. וא"כ לר' יוסי נימא ק"ו ויהיה סוף היום ק"ו ומה גדה שאין תחלת היום עולה לה בסופה סוף היום עולה לה בתחלת וראיתי מי שמקשה כאן מאותה שאמרו בפ"ק דר"ה (דף י) אמר רבא

שאינה טבילה ותנן נמי במס' מגילה דאינה טובלת עד הנץ החמה. עולה לספירה כלל כראמרינן בפ' בתרא דמכילתן ושוין בטבילות לילה לובה ומיהו מקצת היום שעולה בספירה דובה דוקא ביום אבל לילה אינה

שפעא ג' יומי בהדי הדדי ואיבעית אימא דחואי תלתא יום סמוך לשקיעת היינו פלגא דיומא בתחלתו שעבר עליה בטהרה ומתרצי איבעית אימא דקא דחואי פלגיה דיומא אידך פלגא דלמפרע סליק ליה שימור פי' דלמפרע קסבר מקצת היום ככולו זבה גמורה דמייתי קרבן היכי משכח' לה כגון וכן נמי איתא במס' נויר (רף כו) וגרסי' בה הכי בנוסחי לדר' יוסי מכדי וההיא דאמרינן מפ' כיצד צולין דמוקי לדר' יוסי לרואה בין השמשות

לראיה כלל. אנן כדמקשינן בפ' בתרא דמכילתן א"ל רב ששת לרב ירמיה רב ככותאי ביממא היא ואוקמוה בסוף היום ותחלתו דליכא שהות דספירה בין ראיה חמא שעמא הוה בעי אבל ודאי ליכא דסליק אדעתיה דדינא הכי הני ספרה. דלא בעי לאתייי עלה התם קרא דמגלה דאמרינן כיון דבעי ספירה ספירה מחקיף לה רמי בר חמא ותספרנו ואנן נמי ניספריה וכו". פי' רמי בר - התמה דלא הוה שהות סליק ליה למנינא. ההיא לרוחא דמילתא איתמר

מקראי אפילו לילותא לא מפקינן קרא מימים. ראמר דובה לא הויא אלא ביממא דכתיב כל ימי זובה הילכך אע"פ דמפקינן ביממי תהוי זיבה בלילואתא תהי נדה ובפ"ק דהוריות נמי אמרינן גבי צדוקין ביממא כתיבי דכתיב ימים רבים כל ימי זובה ולקמן בשלהי מכילתין ואימא וי"מ דלא בעיא לאוקמי זבה גדולה בלילואתא דוקא משום דקראי

רשות עם הארץ אצל תרומה, ע"כ גמר". היסט לא כן אמר ר' יוחנן לאו חציצות ולא הסיטו ולא רשות היחיד ולא אפילו מובל ואפילו כפות הכל טמא כלום אמרו יהו הן טמאין אלא משום רבי כל מה דאנן קיימין הכא בתרומה אנן קיימן תדע לך שהוא כן דתנינן אל בגדיו מדרס במגע אשתו כדאמרן ואקשי' אמר ד' מונא כן אמר ד' יוסי יהודה בר פזי תפתר בעם הארץ אצל הפרוש לא עשאוהו כזב אלא שגזרו גופו כזב אצל תרומה אפילו מוקפין צמיד פתיל יהיו טמאין אמר רב ר' המשכבות ומושבות וכלי חדס מוקפין צמיד פתיל טהורים אין תימר עשו הגכנסים ואת היוצאים האוכלין והמשקין וכלי חרס הפתוחין טמאין אבל תרומה מתיב ר' תנן והתנן המניח עם הארץ בתוך ביתו בזמן שהוא רואה את ויש משא בחולין על ידי מגע וכו' גופו של פרוש מהו שיעשה כוב אצל אין היסט בחולין ויש היסט בחולין על ידי מגע ודכותה אין משא בחולין בבגדיה לא גורו עליו, שמואל בר בא בעי קומי ר' ועירא כמה דתימר תמן הוב פריק שאם נגעה בו אשתו בישיבה עשאוהו כמדרס אבל ישבה עליו מקשי על רבי יוסי לדבריך מהיכן נטמא מדרס לא היה לנו לטמאן אלא מגע תפתר שהיתה אשתו של עם הארץ יושבת עליה ערומה, פירוש ר' זעירא מדבריהם, רבי ועירא בעי קומי רבי יוסי מהיכן נטמא הבגד הזה מדרס א"ל כאן אינן עושין מדרס בלא נגיעה אלא שאם נגעו בבגד עשאוהו כמדרס מעני רבי יוסי בשם רבי יוחנן במגעות שנינו, פירוש אלו השנויין

אצל חולין הכל מהורין. היסטות ולא חלקו בספק רשות היחיד ולא רשות עם הארץ אצל תרומה הא מהורין הן דאמר רבי יוחנן שלא אמרו שיהא דבר חוצץ במדרסות ולא מהרו דודאי בתרומה קיימי' מדקתני סיפא הכל טמא ואי בחולין מדרסות והיסטות וני"פ דקא מקשי ליה רבי מונא לר"י בן פזי דאוקמא למתני' בחולין

וברייתא היא אצל זו ששנויה בתוספתא דחגיגה דקתני ספק רשות עם הארץ מדרסו וחצירו והיסטו טהורין לחולין וטמאין לתרומה, אלמא מתניתין דקתני הכל טמא בתרומה היא ושמע מינה שלא עשו גופו של פרוש ולא של עם הארץ כוב לטמא משכבות ומושבות והיסט אלא שחששו בזמן שאינו רואה את הנכנסים לאשה או לכותי לתרומה ולחולין הכל טהור ואפילו

גרסת הספרים כך היא וכן בפירושי ר"ח ו"ל: תא שמע זובו ממא לימד על הזוב שהוא טמא במאי אלימא בזב גרידא לאחרים גורם מומאה לעצמו לא כל שכן אלא פשיטא בזב ומצורע ומדאיצטריך לרבויי בראיה ראשונה שמע מינה מקום זיבה לאו מעין הוא. ובודאי יפה פירש רש"י ז"ל שראיה ראשונה של אדם אחר אינו מטמא במשא אלא במגע (בקרי) [כקרי] וראיה שנייה מטמא אפילו במשא לקמן בפרק דם הנדה, והא דקאמר לאחרים גורם שנייה מטמא הכא קאמר לאחרים גורם שיהיו מטמאין במשא לעצמו לא כל שכן מימאה הכא קאמר לאחרים גורם שיהיו מטמאין במשא ומדין משא למשא פריך דאי גרס טומאה בעלמא קאמר אף בזב מצורע גורס טומאה דמשכב ומושב לטמא אדם ולטמא בגדים ולטמא במי בהיסם שאין מצורע עושה כן אלא מדין משא גופיה פריך כרפרישית.

ומיהו צריכין אנו לישב גרסת הספרים, ור"ש אומר פירוש שהיא בספרים והכי קאמר ומדאיצטריך לרבויי בשנייה שמע מינה דבראשונה לא מטמא במשא דלאו מעין הוא ואין וה הלשון גמרא.

אבל יש לפרש שכך היא הצעה זו דאמר רבא תא שמע זובו ממא לימד על הזוב שהוא ממא במאי אלימא בזב גרידא ובראיה שניה דאלו בראשונה פשיטא בשנייה ואכתי למה לי קרא לאחרים גורס טומאה ואפילו למשא עצמו לא כ"ש אלא פשיטא בזב ומצורע ואי בשניה מי גרע מזב גרידא אלא בראשונה ולטמויי במשא וש"מ תרתי ש"מ ראיה ראשונה של מצורע מטמא במשא וש"מ לאו משום דמעיין הוא כדרב יוסף דאי הכי לא איצטרך

> ספק רשותו עד שיתברד לך שנכנסה אשתו לשם אי נמי בגדים שלו שאי אפשר שלא נגעה בהם אשתו במדרס, ע"כ הארכתי לכתוב מן התוספת והן מגיהין ב) ולא רשות עם הארץ לחולין אלא אצל תרומה ודבריהם הללו כולן כתבתים מפני שדברים ברורים הם וצריכין הן לכמה סוגיות שבגמרא.

> רחמנא לרבויי הכא דממעינות נפקא אלא דרחמנא רבייה לראיה ראשונה של מצורע כראיה שניה של זב גרידא.

> ואי קשיא נימא קרא לראיה שניה והא קמ"ל דוקא בשניה אבל בראשונה אינה מטמא דלאו מעיין הוא, זו אינה תורה דמי איכא ספיקא קמי שמיא במקום זיבה אי מעין הוא או לא ואיצטרך ליתורי קרא למיגמר מיניה דלאו מעין הוא, ועוד דכל היכא דקרא מרבה כגון זה דכתיב זובו טמא דרשינן ליה לרבויי כגון לרבו' ראי' ראשונה למשא ולא מוקמינן ליה ליתורא למימר בשניה כתיב ולמעומי ראשונה איצטרך כנ"ל.

> ומה שהקשה רש"י ו"ל מי איכא לאוקומי להאי קרא בראיה ראשונה הא מהכא נפקא לן בכל דוכתא מנה הכתוב שתים וקרא טמא, אינה קושיא דהאמרינן בפרק יוצא דופן דלמאן דאית ליה מנה הכתוב שתים וקרא טמא לית ליה זובו טמא לימד על הזוב שיהא טמא ותנאי היא.

> וכן זה שאמר הרב ז"ל דגבי מצורע איצטרך לרבוייה לטיפ' עצמה דלא אתי בק"ו משום דלא גרמה ליה טומא' שהרי מחמת נגעו הוא מטמא אין זה מחוור דכיון דאי לאו מצורע הוא נמי הות מטמי' איתא לק"ו מ"מ וכ"ש דאיכא לפרושי גרס טומאה בהיסט ומדרסות כראמרן לעיל ומהסט למשא גמרינן ודאי דחד אורח הוא למשאות, ובמסקנא פשט אביי דמטמא במשא דהא אקשייה רחמנא למצורע אוב גמור, ולא פשט במעיין כלום משום דלא מרבוייא דקרא יתירא אתי דנימא למאי איצטרך אלא דמ"מ מטמא במשא הוא.

## राप्त देश

הא דאמר רבא לאחרים גורם טומאה. ק"ל א"כ שכבת זרע דכתב רחמנא מלטמא לימא לאחרים גורם טומאה לעצמו לא כ"ש ולמה לי הא דתניא מנין לנוגע בשכבת זרע ת"ל או איש וכו' כראיתא בפ' יוצא דופן, וכן (נמי קושיא) [דם עושה] משכב ומושב לאחרים והוא עצמו אינו עושה

משכב ומושב כדאמרינן בפרק דם הנדה וכל המשכב אשר תשכב עליו נדה ולא דמה ובהא איכא למימר התם מיעטיה רחמנא דלאו בר משכב ומושב הוא ולית ביה אלא נגיעה בעלמא.

תו קשיא והאיכא נמי היסט שהזוב גורם טומאת היסט והוא עצמו אינו

מטמא בהיסט.

אמרינן תניא נמי הכי דבשקלא וטריא בעלמא לא מיתמר הכי. מייתו לה אינהו ש"מ לא שמיעא לה ובגמרא לא שמיע' להו ובגמרא לא ופירוקא דרב יהודה מדסקרתא בברייתא תניא בהו בפרק דם הנדה ומדלא שעיר המשתלח יוכיח שאין לו מומאה כלל וגורם טומאה חמורה והך פירכא הוא בפרק דם הנדה (נה, א) א"נ בכל היינו פרכיה דעדיף מינייהו אמר ליה ואיכא למימר נמי התם מיעטיה רחמנא מדכתיב והנושא אותם מיעוטא

ויבש בין לבית שמאי בין לבית הלל, ופריק בשופעת. בתוך ימי טוהר בלא זוב שאין ראייתה כלום אלא ללוי אמאי מטמא לח שהיא גורמת טומאה וכדם הנדה הוא שמטמא לח ויבש ולא דמי לרואה הלל פשיטא ולבית שמאי נמי כיון שראיה זו מטמאתה מלספור נקיים נמצא בשלמא לרב דאמר מעין אח' הוא מ"ה מטמא לח ויבש. פי' לבית

אי בשופעת למאי איצטרך וק"ל ולרב גופיה אמאי איצטרך ודאי לבית

שמאי דסד"א אף על פי שופעות לא תממא קמשמע לן. ליה לאוקמינהו אלא בהך פלוגתא ופריק אפילו הכי איכא למיטעי בה לבית ללוי אמאי איצטרך האי טעמא בתרווייהו מכל מקום שמע מינה דהא לית לן ומודים ואי שני מעיינות הן ביולדת בווב נמי מטהרו בית שמאי אלא קמשמע לן דלא תימא טעמייהו משום דשני מעיינות הן ובהא פליגי קמשמע שמאי ללוי נמי לבית שמאי ואיכא למימר בשלמא לרב טעמיה לבית שמאי

۲۵٬۰۵۰ כחב הרמב"ם ז"ל שהיולדת בזמן הזה הרי היא כיולדת בזוב וצריכה שבעה אלא שימי לידה נמי אם אינה רואה בהן עולין לספירת זיבתה כדלקמן וכן הקבר בלא דם אם כן היולדות צריכות שבעה נקיים בתוך ימי טוהר שלהן מיפת דם כחרדל יושבות עליה שבעה נקיים וקיימא לן אי אפשר לפתיחת לספירת זיבה, וקיימא לן בנות ישראל החמירו על עצמן שאפילו רואות כיון דמפורש בשמעתין דלרב ימי טוהר שרואה בהן אין עולין לה

### اک جات

ימי טוהר דיה שעתא. ומוקמי לה כרבי מאיר וכשאינה מניקה וכגון שמת בנה ומשום רואה אחר בימי מניקתה וכו' למה לי הפסקה דעונות והא אחר ימי טוהר היא רואה היא רואה לעולם וכל שכן בזו שאמרו בברייתא שתים בימי עוברה ואחת אם כן מניקה שאמרו צריכה שתפסוק שלשה עונות והלא אחר דם טוהר הא דתניא ושוין ברואה אחר דם מוהר שדיה שעתה הקשו בתוספות

18117. שלא ראתה ליכא לטמוייה כלל, ואף על גב דלא הפסיקה נמי כדמפרש לה 🗈 בהדיא קתני לה אם שפתה מעת לעת ר' יהושע אומר כלילי שבת ויומו. ווכול צוא לומר דשויין אפלוגתא דר' מאיר ור' יוסי בדין כל ימי עבורן ראשונה ודיה שעתה והוא שהפסיקה כדינה בעונות, וכן נראה פירש"י ו"ל וקאמר השתא שאם ראתה אחר דם מוהר אינה כראיה שנייה אלא כראיה ולי נראה דה"ק: קיימא לן דלא אמרו דיין שעתן אלא בראיה ראשונה

> המביא לידי זיבה. ד' להשלמה מעת לעת וילדה אין זו יולדת בזוב דבעינן שופי כל יום ג' אפילו שעה א' בליל כניסת ג' אפילו כל היום כולו בשופי ושעה א' מליל כל שחל קישויה להיות בג' שלה וכו'. פירש רש"י ו"ל כל שקשתה

וימי מניקתן קאי ומתרץ לה רב בדליכא שהות ובין שראתה בימי טוהר בין - לעת טמאה לאפוקי מדחנניא בן אחי ר' יהושע ואלו לאפוקי מדר' יהושע לעולם כדקתני והא קמשמע לן אף ע"ג דאתחיל קושי בג' אם שפתה מעת קובע בזיבהולא מצטרף (עד) [עם] יום ד' לקבעה בזיבה והיינו דאמרי לקמן ובה ובכה"ג לא הוה ובה עד דחויא ג' אח"כ בשופי דקושי שבשלישי אינו אפילו שפת בד' כלילי שבת ויומו אינה זבה שאין קושי שבג' קובע אותה באם כן היינו דר' יהושע אלא משום דבעי כל יום ג' בשופי ואם קשתה בג' פי' לפי' לאו משום (דכפי) [דבעי] חנניא לילה ויום כלילי שבת ויומו

### 712 41

והא דאמר רבא א"א בשלמא עולה היינו דלא מפסקת טומאה. ה"ק א"א בשלמא דינה לעלות בשאינה רואה אפילו ברואה נמי אינה סותרת שאין כאן טומאת ז' מפסקת אלא יומו הוא דלא חזי לעלות דומיא דרואה קרי שסותר יומו ואינו מפסיק כדאמרן בריש פירקן וכ"ש הכא דהאי דם לאו כגורם הוא טומאה כלל ולא מוסיף ביה טומאה דכלום אלא א"א אינו עולה האיכא טומאת ז' ושבועיים דמפסקא, כן נ"ל לפי' שמוע' זו ובתוספת מאריכין בה בענינים הרבה שאינן עולין.

ואיכא למידק אשמעתין דהא בשילהי בא סימן (דף כ"ד) איבעי להו ימי לידתה שאינה רואה בהן מהו שיעלה לה לספירת זיבתה, ואמר רב כהנא ה"ש ומסקנא ש"מ עולין ש"מ, וי"מ דהכא אליבא דר' מרינוס איירינן דאביי דאיק מדקאמר אינה סותרת מכלל דאינה עולה דה"ל למיתנא רבותא דעולה ורבא אמר אפילו לר' מרינוס עולה והא דאמר רבא מנא אמינא לה מואח' תמהר לומר דכיון דקרא קא דרשינן אפילו לר' מרינוס אית ליה, וכן הא דתניא מזובה ולא מנגעה מזובה ולא מלידתה קרא קא דייק והיינו דקאמר ליה אביי תני חדא כלומר לר' מרינוס דוקא חדא אבל ברייתא תרתי קתני ליה אביי תני חדא כלומר לה לומר דכיון דמשכחת תנא דאמר אינה עולה והא דאמר אביי מנא אמינא לה לומר דכיון דמשכחת תנא דאמר אינה עולה ר' מרינוס היא דהא לרבנן עולה, וזה הפי' שמעתי ולא נתקבל לי.

ועכשיו מצאתי בתוספות בשמו של ר"ש ו"ל שכתבו בתשובותיו ואמר הרב ו"ל תדע דהא בעי לה לקמן בפרק בא סימן איבעי להו וכו', ואין דרך התלמוד לשאול בעיא אחת שתי פעמים ולא מצינו כן בשום מקום תלאוהו באילן גדול, ועדיין אינו מחווד לפי שאם היה אביי מודה לרבנן דעולין לא הוה משוי ליה לר' מרינוס טועה וחולק דליכא למידק מלישנא דידיה הכי כלל כדפרישית, ועוד הא דפרישו בדרבא דאמר מנא אמינא לה דמקרא הייק ולא מצי רבי מרינוס למפלג עלה הא לאו מילתא היא דאי איכא למידק מקרא תיקשי לר' אלעור דאמר דאינה עולה אלא היינו טעמא דאביי דאיהו מקרא תיקשי לר' אלעור דאמר דאינה עולה אלא היינו טעמא דאביי דאיהו

סבר לתרוצא לההיא ברייתא דבשלהי בא סימן כדמתרץ לה רב פפא א' שאני התם וכר'.

ומסקנא דעולין ודאי כרבא אתיא דקי"ל כוותיה ולא כדברי הרב ר' שלא מצאו בתלמוד בעיא א' בשני מקומות כאן מצינו.

דכוותייהו שדברי תורה עניים במקומן ועשירים במקום אחר ומה שאמרו

דבותיים שרבי הולא מייחינן לכולהו בשמעתין כמה איכא בתלמודא

דבותיים שרבי הולא היים במקומן ועשירים במקום אחר ומה שאמרו

שלא מצאו בתלמוד בעיא א' בשני מקומות כאן מצינו.

רעי"ל לו דהתם אמוראי בחראי אתו למיפשט אי כאביי או כרבא והלכה או אין הלבה מיבעיא להו וכן מצינו בפרק המגרש (דף פה ע"ב) דאיבעי להו מי בעינן ודן או לא עביד בעיא סתם בפלוגתא ברבי יהודה ורבנן [ועוד הוב וכן בפרק חוקת הבתים (דף מ ע"ב(איבעיא להו סתמא מאי קא מיבעי ליה מתרי לישני דרב יוסף דלעיל הי מינייהו הלבה וזו כן ופשטו מברייתא דעולין ואידתי ליה דאביי דסבר לכ"ע בין לרבנן בין לר' אליעזר אין עולין.

והא התניא הכא מה ימי נדתה אין ראייין לזיבה ואין ספירת ז' עילה בהן. לקמן בשילהי בא סימן אמרינן זאת אומרת ימי נדתה שאינה רואה בהן עולין לה לימי זיבתה אלא שהן חלוקין בפירושיהן דהכא קאמרינן אין ספירת ז' של זבה גדולה עולה בימי נדה לפי שאינה נעשית תחלת נדה משראת נ' בזיבה עד שתספור שבעה נקיים והתם בזבה קטנה קאמרינן שאע"פ שראתה שנים בימי זיבה ונעשת נדה מונה יום אחד טהור מאותן ז' של נדה לזיבתה ודיה, ולשון אחר פירש שם רש"י ז"ל והכל שיין בדבר זה שמשעה שנעשת זבה גדולה כל ראיות שתראה אינה עולה בהן אלא סותרת ואינן ראיין למנות מהן ימי נדה וויבה.

### रान देश

והא דאמרינן הא קמשמע לן דאפשר לפתיחת קבר בלא דם. אלמא אי הוה דם בפתיחת הקבר הויא זבה ליכא לאוקמא אלא בנפלים דלית להו קישי דאי בולד מעליא כי הוה דם בפתיחת הקבר נמי לא הויא זיבה להו קישי דאי בולד מעליא כי הוה דם בפתיחת הקבר נמי לא הויא זיבה דהא בקישי חזיתיה שאין לך קישי גדול מפתיחת הקבר אלא בנפלים הוא דמתוקמא ליה דמאה יום בלא קישי קחני, ואין זה נכון לומר דאין פתיחת

הקבר בלידה קושי דלא מסתבר הכי ועוד דהא מכל מקום דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד קרינן ביה, וה"ה דמצו בגמרא למימר דא"א לפתיחת הקבר בלא דם ויש קושי לנפלים קמ"ל אלא רואה בלא קושי קתני דאלו בקושי יש רואה כל ימיה.

והא דאמר רבא בהא וכנהו ר' אליעור. טעמייהו קא מפרש דוראי ר'

סתם, ועוד שאין לך טעם להחמיר עליו יותר מן השופי ורבנן נמי לא צריכי אליעור אפילו פרכיה לק"ו אינו בדין עד שיטמא ימי טוהר שהתורה מהרתם - לק"ו אלא למיפרך טעמיה דר"א.

## राम दव

להו בכל ומן שיבא לה וסתה כיון שהוקבע הוסת כראוי בומן נדה. וראית עשרין וז' דהאידנ' בימי נדה הויא, ולהאי פירושא אמאי לא תיחוש מרשמואל החס לר' פפא נמי ראית עשרין ותרין קמייאתא בימי נדה הוו ליום ט"ו קודם ראיה שמא תראה ואינו יודע היכי אתינן למיפשט הא מילתא לה אם היתה רנילה מט"ו לט"ו דהיינו ימי זוב מיבעי' למיחש ולא תשמ' מקבע לא קבעה. פרש"י ו"ל דתיבעי ג"פ לעקרן, מיחש מהו דניחוש

והא מילתא מיפשטא בהדיא מדשמואל לפירושיה דרב פפא. שאינה קובעת וסת בתוך י"א כך אינה חוששת לוסת הראשון שלה בימי י"א בימי זיבה מהו שתחוש שמא בימים הללו תראה ולא תשמש או דילמא כשם וסת בין קבוע בין שאינו קבוע בימים הראוים לוסת ואירע לה אותו היום אלא אפשר לפרש מקבע לא קבעה מיחש מהו דתיחוש לה אם היה לה

שהוא בתוך נדה הן. שאין הנשים יודעת פתחי נדה שכל ראיה שהן רואות חוששין לה בכל זמן בר דוד ז"ל פסק בספרו כר' פפא ואף אנו עליו נסמוך וכ"ש מאחר שכתבנו לא מהימן בה דאיהו מדשמואל אמרה והא אידחי, אבל הרב רבי אברהם לקול' נקיטו בה ואע"ג דאמר רב פפא בשלהי האשה דלק' דחיישא, רב פפא עלי' וכיון דוסתות דרבנן אע"ג דלא איפשטא ליה לרב הונא לקולא אנן דר' יהושע ואיהו כיון דאידחיא לראיה דרב פפא מדשמואל ודאי מיפלג פליג ולענין גמר' ודאי מסתברא דלית הלכתא כרב פפא אלא כרב הונא ברי'

מנינן. ירחא מנינן. כלומר מדקרי ליה לפעם ג' בתוך ימי נדה לפי חשבון הראוי גרסת רש"י ו"ל: א"ל רב פפא אלא הא דאמר ר"ל וכו' אלמא מריש

ליה הכי. שמכון הראוי ועוד דילמא משום תרי זימני קמא דקביעינהו בימי גדה קרי וק"ל והא ר' פפא גופיה נמי אית ליה נדה ופתחה מכ"ו מנינן ולא לפי

בירחא] לריש ירחא קמייאתא [פי' לריש ירחא ב' וכונתו הפסקה קמייתא ואפשר דהכי קאמר ליה והא הכא (דמעשרין וחמשה) [דמחמישה

> [ממעין] סתום והפליגה שתיים ועכשיו נמי ראתה יש לנו לומר תוספות הואי בימי נדה אמרי תוספת דמים הוא, וכ"ש בימי זיבה דכיון דקמייאתא (ממנין) אלא ברואה מעיקרא (ממנין) [ממעין] סתום ועכשיו קרבה בתוך כך דאפילו מנינן ואין ראיה שבאמצע מפסקת, ופריק ר"ה בריה דר"י דלא אמרי' הכי שכבר קבעה לה וסת ואנו צריכין לחוש לו מכ"ב לכ"ב מעיקרא וסת ראשון מפסקא, ולא מנינן מינייהו אלמא דמנין כ"ב מעיקרא נקטא והתם נמי כיון למ"ד חואי וקבעה לה וסת להפלגות למ"ד וראיות דחמשה בירחא קמא לא ובשני הויא ליה עיקרו של וסת מחמשה לחמשה דהא ודאי השתא בהפלגת ירחא ונאמר עיקר הוסת בראשון ו) ירחא לריש ירחא הוא דאיכא למ"ר עכשיו שהפליגה למ"ד מנינן מריש ירחא ולא מנינן מחמשא בירחא לרישי לריש ירחא ] לא הפליגה אלא כ"ה יום ואע"פ כן כיון שאנו רואין לה

> אינו מחוור. ליה דקביעות ראיות קמייאתא לא אמרי תוספת דמים הוו. וגם זה הפי' ואע"פ כן לחוש אין חוששין אלא בהפלגות ולא למנין הראוי. אלא מסתברא בירחא] אמרי' דחמשה בירחא עיקר ודרישי ירחי (עיקר) [מיקרי] תוספות וה"ה ודאי דה"ל לתרוצי שאני התם דכיון דחואי [בפעם ג' בחמישה

אבל לחוש אינה חוששת אלא למנין ראיות.

(or, %). אלא בימי דחדש הוא דהשוות ראיותיה וכדבעינן לברורי קמן בפרק האשה החדש ודאי למנין הראוי חוששת דהא לאו בהפלגות שוות חויא מעיקרא ומ"מ היינו ריש ירחי דנקט לאו דוקא אלא הפלגו' שוות בהן דאלו בוסת

לפי חשבון הראוי מנינן. וכו' אלמא מריש ירחא מנינן. כלומר מדקרי ליה לפעם ג' בתוך ימי נדה ולא כן פסק הרב ר' אברהם בספרו ז"ל. א"ל רב פפא אלא הא דאמר ר"ל והיינו דתרנגולת'. [ע' ביאור דברי הרמב"ן בריטב"א ] וכן דעת ה"ר משה שחששת לו חוששת לסוף חמשה ימים דה"ל כ"ו מכ"ו שראתה בו תחלה בוסת הראשון למקומו ונעקר החדש לגמרי אבל אם לא ראתה בעשרין ותרין ושמע מינה לרב הונא דאינה מונה כ"ב אלא מכ"ו ואי הואי בכ"ב חור

ליה הכי שמכון הראוי ועוד דילמא משום תרי זימני קמא דקביעינהו בימי נדה קרי רק"ל והא ר' פפא גופיה נמי אית ליה גדה ופתחה מכ"ז מנינן ולא לפי - אבל לחוש אינה חוששת אלא למנין ראיות.

בימי נדה אמרי תוספת דמים הוא, וכ"ש בימי זיבה דכיון דקמייאתא (ממנין) אלא ברואה מעיקרא (ממנין) [ממעין] סתום ועכשיו קרבה בתוך כך דאפילו מנינן ואין ראיה שבאמצע מפסקת, ופריק ר"ה בריה דר"י דלא אמרי' הכי שכבר קבעה לה וסת ואנו צריכין לחוש לו מכ"ב לכ"ב מעיקרא וסת ראשון מפסקא, ולא מנינן מינייהו אלמא דמנין כ"ב מעיקרא נקטא והתם נמי כיון למ"ד חואי וקבעה לה וסת להפלגות למ"ד וראיות דחמשה בירחא קמא לא ובשני הויא ליה עיקרו של וסת מחמשה לחמשה דהא ודאי השתא בהפלגת ירחא ונאמר עיקר הוסת בראשון ו) ירחא לריש ירחא הוא דאיכא למ"ד עכשיו שהפליגה למ"ד מנינן מריש ירחא ולא מנינן מחמשא בירחא לרישי לריש ירחא ] לא הפליגה אלא כ"ה יום ואע"פ כן כיון שאנו רואין לה בירחא] לריש ירחא קמייאתא (פי' לריש ירחא ב' וכונתו הפסקה קמייתא ואפשר דהכי קאמר ליה והא הכא (דמעשרין וחמשה) [דמחמישה

[ממעין] סתום והפליגה שתיים ועכשיו נמי ראתה יש לנו לומר תוספות הואי

אינו מחוור. ליה דקביעות ראיות קמייאתא לא אמרי תוספת דמים הוו. וגם זה הפי' ואע"פ כן לחוש אין חוששין אלא בהפלגות ולא למנין הראוי. אלא מסתברא בירחא] אמרי' דחמשה בירחא עיקר ודרישי ירחי (עיקר) [מיקרי] תוספות וה"ה ודאי דה"ל לתרוצי שאני התם דכיון דחואי [בפעם ג' בחמישה

(dr, %). אלא בימי דחדש הוא דהשוות ראיותיה וכרבעינן לברורי קמן בפרק האשה החדש ודאי למנין הראוי חוששת דהא לאו בהפלגות שוות חויא מעיקרא ומ"מ היינו ריש ירחי דנקט לאו דוקא אלא הפלגו' שוות בהן דאלו בוסת

ולא כן פסק הרב ר' אברהם בספרו ז"ל. והיינו דתרנגולת'. [ע' ביאור דברי הרמב"ן בריטב"א ] וכן דעת ה"ר משה שחששת לו חוששת לסוף חמשה ימים דה"ל כ"ו מכ"ו שראתה בו תחלה בוסת הראשון למקומו ונעקר החדש לגמרי אבל אם לא ראתה בעשרין ותרין ושמע מינה לרב הונא דאינה מונה כ"ב אלא מכ"ו ואי חואי בכ"ב חור

#### פרק ה עצא דופן

#### ہے باہ

#### פרק ה יוצא דופן

כיון דקרא א' מרבה וקרא א' ממעט הריבוי ריבה הכל והמיעוט מיעט הכל, והיוצ' ושארא כדבעינן למימר צריכי מעומא לכל חד וחד אבל לר' שמעון וכו'. פירש לר' יהודה כיון דממעט הני אף על פי שפסולן בקדש ומכשר הלן ואת תורת העולה היא העולה הרי אלו ג' מעוטין פרט לנשחטה בלילה

ול"ק כאן שפיסולו בקדש כאן שאין פיסולו בקדש.

מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות אבל כאן כל מיעוט הוא צריך למעט את שאמרו (סנהדרין טו, א) עשרה כהנים כתובים בפרשה כהן ולא ישראל ואין מיעום שאין מיעום אתר מיעום לרבו' אלא כשהן ממעם, דבר אחד כגון אלא לרבות משום דכיון דכל אחד ממעט את שלו אין כאן מיעוט אחר וויא דאמרינן הרי אלו [ג'] מיעוטין ולא אמרינן אין מיעוט אחר מיעוט

תלתא מיעוטי נמי ממעטי הני תלתא פסולי כדפרישית. ושור היתומין ושור האפוטרופסין וכו' ולא היו מיעוט אתר מיעוט והני וכיוצא בזו בב"ק (מד, ב) שור שור שור ז' פעמים להוציא שור האשה

באשרה בעינן ד) אבל בשאר דוכתי ג' מיעומין או יותר נדרשין הן כולן עניא באמרי, בסנהדרין כהן ולא ישראל מפני שכולן צריכין לכתב לומר א"ר מתניא שניה היא דכתיב מיעום אחר מיעום לאחר מיעוםי ולרעת זו אמרת מיעוט אחר מיעוט לרבו' וכאן את אמרת מיעוט אתר מיעוט למעט תחמא אחת תחמא בעשותה (תחמא) הרי אלו מיעוטין דמקשי בכל אתר את אבל במס' הודיות מצאתי בפרק ראשון בירושלמי (ה"א) גבי נפש כי

מיעוט. למיעום כמשמען ולא נאמרה מדה זו בתורה אלא בשני מיעוטן מיעום אחר

אתיא כמ"ד התם שחיטת לילה פסולה בבמת יחיד. נמי כשרה שהרי כשר בבמת יחיד כראי' בזבחים (דף ק"כ), איכא למימר [וכתבנוה] מפני שהיא (תמה) [סתומה] ויש לדקדק בה דא"כ נשחמה בלילה בהכשרו תנא אואת תורת העולה ריבה קא סמיך הדין גמרא דהתם (ובתכפה) בהגך פסולין דחזו לעבוד' צבור וכי דנין דבר שלא בהכשרו מדבר שהוא שוא למקומו הואיל ואתקו' לחוץ לומנו ושקבלו פסולין וזרקו את דמו ממא הואיל ואשתרי לגבי צבור, ונשחט חוץ לומנו הואיל ומרצה לפיגול, באימורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר, יוצא הואיל וכשר בבמה, מפרש במסכת זבחים (דף פ"ד) מפני מה אמרו לן בדם כשר שהרי לן כשר מ"מ כל הגך פסולי דמכשיר ר' שמעון מודה בהו ר' יהודה ומעמא

אלא הא קשיא יצא דמה חוץ לקלעים נימא דכשר שהרי כשר בבמה למימר' דודאי לא ירדו.

כשר שהרי כשר בבמת יחיד. וורקו את דמו בהנך פסולין דחוו לעבודת צבור אפילו זר גמור נמי יהא ואתקוש לחוץ לומנו לימא הואיל וכשר בבמה, ועוד דקאמר ושקבלו פסולין שאין יוצא בבמה לא בבשר ולא בדם וכן חוץ למקומו נמי דקאמר הואיל

ואתקוש משום דכל היכא דמשכח הואיל בפנים לא מייתי ליה מבמה, כנ"ל. ולית להו הכשר בכשרין מפי מפסולין לעולם ודקאמרת חוץ למקומו הואיל דבהא פשיטא ליה דליכא למילף מינה שזה ודאי דבר שעקר הכשרו כן הוא מאינך והא דאוקי בהנך פסולי דחוו לצבור ולא אמר משום דכשרין בבמה שכי מיעוטין מאי אהנו לי ומסתבר' ליה לאוקמי בהני דבעיקר הכשרן נפסלו ואיכא למימר נשחטה בלילה ויוצא דמה ליכא לאכשורי (בשרן) דאי

ופסח וחטאת כולהו כיון דבפנים נמי אשכחן בהו הכשרא לא צריכא ליה ובתוספות מאריכין בע"א, וניתנין למעלה שנתנן למטה וכן בחוץ ובפנים

### דף מא

כולם וכל שהוא פסול בבהמת חולין מיעט בבהמת קדשים לפסול ולומר ירדו הילכך ע"כ מוקמינן מיעומא בבהמת קדשים וכיון דשקולים הם יבואו בבהמת תולין (דכולהו מעלמא) [דחולין מאמו] נפקי אפילו לענין שאם עלו לגמרי כיון שמקרא א' מרבה ומקרא אחר ממעט וא"א להעמי' המיעוט ביוצא דופן שאם עלה ירד מיהו אין במשמע תורת העולה לרבות כל העולי' והא ראמרינן הד לבהמת קדשים. פי' ראע"ג דהאי וואת לא מיתר

שאפילו אם עלה ירד דמיעוטא הכי משמע שאם עלו נמי ירדו.

ודרבא בשלא הלכה הוא דקאמר והתם לא הוה צריך למימר חיישינן אלא הכי ש"מ דכל היכא דאולא בכרעא מותרת בתרומה דודאי שדתיה לכוליה במומא, אי הכי חיישינן שמא נשתיי' מיבעי ליה אלא ודאי מדלא קאמר ואקשינן מכלל וכו'. וכי תימא דילמא אשתייד ומספיק' אסרינן לה

#### דף מב

א"א הוא.

מפני שדרכה לצאת ועשאו' כנבל' עוף מהוד ולמיסמך גזירה דרבנן אכעין הוו גוזרין בהו שמטמא.

**עשאוה כגבלה עוף טהור.** ויש לפרש דה"ק חכמים גורו על טומאה זו דאורייתא קאמר שאלמלא שמצינו טומאה בלועה מטמאה בראורייתא לא

#### דף מג

דרבא ל"ק דאיהו לא משום ספיקא דבתר עקירה אולינן בלחוד מספקא ליה להא מילתא מהא דאמרן ונעקר ממנה דם בירידה טמאה בשלמא בעייא - הא דאמרינן גבי ירד וטבל את"ל בתר עקירה אזלינן קשיא.

הא דאמרינן **אח"ל בתר עקירה אזלינן לחומרא.** ק"ל אמאי לא פשטה - אלא משום דשמואל דכיון דאינו יורה כחץ בשעת טומאתו אינו מטמא אבל

ומיהו זבה שנעקרו מימי רגליה דמיא לההיא אלא דהתם מצי נקים להו והא ואיכא למימר משום דכיון שטבל בנתיים א"א שלא בטלה הרגשתו - דקאמריגן ביה את"ל סרכא נקט.

### דום מד

מברייתא דקתני מכין אותה כנגד בית הריון ולאו למימרא דהכי הוא בודאי. מיהו קושטא הוא ולהכי הוינן מינה ומפרקי לה התם. א"ג למ"ד הכי מקשי ברישא ואע"ג דהאי תירוצא לאוקומי יש זכייה לעובר אתמר בפ' מי שמת עולה ביה טיפה דמלאך המות ותתיך לה לסימנים אבל נהרגה איהי מתה ברישא דתנן בן יום א' וכו'. ומפרקינן ה"מ מתה דאגב דולד זוטר חיותיה הולד תחלה והוינן בה למימרא דאיהי מתה ברישא והא קי"ל דאיהו מאית (דף ז) אשה היוצאת ליהרג מכין אותה כנגד בית הריון שלה כדי שימות מ"ם דאיהו מיית ברישא. פיר' ודוקא מתה דקאמרינן בערכין פ"ק

דמי ולדות. מפני נפש אלמא מעיקרא ליכא משום הצלת נפש וקרא נמי כתיב דמשלם סכין ומחתכין אותו אבר אבר יצא ראשו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש ביה נפש אדם וה"ג אמריגן בסנהדרין (עב, ב) האשה שמקשה לילד מביאין והא דתנן וההורגו הייב. ודוקא בן יום א' אבל עובר לא דלא קרינא

ואיכא דקשיא ליה מההיא דגרסינן בערכין (ז, א) האשה שהיא יושבת

ואמאי מחללין שבת כיון שאינו קרוי' נפש. על המשבר ומתה בשבת מביאין סכין וקורעין אותה ומוציאין ממנה הולד

נפש אדם עד שנולד כדאמרינן. למלינן לולד כדמפור' התם אבל לענין לידה דבר ברור הוא שאינו בכלל מגם שניהם דאפילו קודם שתש' על המשבר כלל אי לאו קרא דגם לא הוה קאמרינן לומר שממתינן לה עד שתלד ואח"כ ממיתין אותה ולא מיתרבי על המשבר היא ולא אמרינן התם דכילוד הוא אלא גופא אחרינא הוא המשבר ג) ועוד דהכא בן יום א' תנן וקרא דגבי דמי ולדות אפילו ביושבת אחרינא הוא כראיתמר התם בערכין במקשה לילד לא בעינן יושבת על וליכא למימר התם ביושבת על המשבר דוקא משום דכיון דעקר גופא

אליו את השבת לאו לאפוקי עובר אלא גוומא היא כדי לומר דוד מלך שבתות הרבה והאי דאמרי' במס' שבת (קנא, ב) תינוק בן יום א' מחללין ולאו קושיא היא התם אמרה תורה חלל עליו שבת אחת כדי שיקיים

#### דף מה

ישראל מת אין מחללין עליו.

ולכשיגדיל בגם סגי לה והתניא עשו ביאת בן ט' כמאמר משמע דמדאודייתא ביבמה ביאת שוגג כדמויד וכבר פירשתי בפ' האשה דבה (יבמות צו, ב).

ליורשה וליטמא לה אלא שאינו נותן גט עד שיגדיל וכן נמי מדהוינן בה - בדין שהרי ביאתו ביאה לכל דבר ואע"פ שאין לו דעת הא רבי רחמנא מדחון **בן ט' שנים ויום א' שבא על יבמחי קנאה.** משמע קנאה לגמרי קנאה לגמרי ובגט סגי לה אלא שהם גרעו כת ביאחו ועשאוה כמאמר וכן

#### או בוד

דאמרינן כי קאמר רבא חוקה למיאון לאו דחוקה אצטריכא ליה להכי אלא מטריחין עצמן לבדוק שלא תמאן ואם חששו היינו בודקין. א"נ אע"ג הביאה שתי שערות. איכא למימר כי קאמר רבא חזקה לומר שאין ב"ד בעלמא סגי והוה ליה למימר קטנה שהגיע לכלל שנותי' אינה ממאנת שמא וכי קאמר רבא הזקה למיאון. אי קשי' למיאון למה לי חזקה בחששא

בפי בא סימן. לומר דלא ממאנה וחוקה נמי היא ומהניא חוקה לנשים בודקת אותן כדלקמן

בתוך זמן ולא בעל אתר זמן דהוה דרבנן. עיכי משכחת לה ורבי' הגדול השיב נפקא מינה להגיעה לכלל שנותיה וקדש והראשונים שאלו א"כ הא דאמרינן התם בודקין לה לחליצה ולמיאונין

הדברים מטילין אותה כחומרא כדין הספקות. ואה, ב מבא דהב אבא לוב, זמו ובא עבהו דמומא בלובא וע, במאר שכוללין אף בזו בכלל בודקין למיאונין ואם הביאה סימנין אינ' ממאנת אם הגיעה לכלל שנותיה והביאה סימנין לא מצינו בגמ' דינה מפורש ויש דמשהביאה אותן בין בבדיקה בין בחוקה אינה ממאנת וקטנה שלא נודע לא ממאנה ולאו למימרא דבדיקה צריך אלא בדיקה זו היינו שערות לומר יהודה דאמר עד שירבה שחור על הלבן קמ"ל בודקין ומכי אתיא שערות שאמרו מקצת המחברים בודקין למיאונין היינו כראיתמר עלה לאפוקי מדר' ואלמלא שזה דבר ברור יכולין אנו לפטור עצמינו משאלה זו במה

נדרה שאם הקפי' הבעל לא יחול נדרה ומיהו משלא בעל משהגדילה אינו והא אין הבעל מפר בקודמין כדר' פנחס ובו'. פי' והא נמי על דעת כן - בתלמודא דהדר ביה מתירוציה קמאי ולא אתמר בהו "אלא".

> אוכלת תחלה בהפרתו הרי עדיין קידושי' תלויין והגדר גדר גמור. תירוצא לא אתיא כרב הונא דאמר הקדיש ואכל לוקה שא"כ היאך היא אף הוא אינו מפר שלא נדרה על דעתו שמא סבורה היא לצאת ומיהו האי נתקיימו קידושיה יפר נדרה שעל דעת כן נדרה ואם לא נתקיימו הקדושין מיפר שכיון שלא קנה קנין גמור אינו מפר שמתחלה מתלא תלי נדרה אם

> פירושא עיקר ואפילו למאן דלא גריס אלא ה"ג מתפרש דבכמה דוכתא שעל דעתו גדרה מכיון שהוא חיי' במוונתיה ועומדת תחתיו ומשמשתו והאי מפר אלא שעה ראשונה ואעפ"כ אתיא הפרה דידיה ומבטל נדרה דאורייתא ויש שגורסין אלא כדר' פנחסולא וכו'. כלומר לעולם בשלא בעל ולא

#### 7 | 21

אלו הן סימניה בגרות וכו'. ועלה דהא מתני' קתני באידך פירקין בא סימן נערות לבגרות אלא ו' חדשים בלבד ומאי שלא פי' במתניתין פי' בברייתא דעליה קאי ברישא דמתני' ובוגרת לא קתני משום דממילא ידוע שאין בין הזכירו בפרק מהן. אלא איזה סימניה אבוחל קאי. ופי' מתני' סימן נערות מעי שערות והלא לא פי' אותו כלל לא במשנה ולא בברייתא וכן בגמ' לא בברייתא ולא הווכרו של זה בזה כלל ועוד בוחל זה שאמרו בידוע שהביא אליבא דר' יוסי ועדיין אין הדברים נראין שנשנו שיעורין במשנה ואחרים העטרה ושיעלה הקמט תחת הדד חד שיעורא הוא או לומר דתרי תנאי וכו'. פי' רש"י ו"ל דאצמל קאי. וא"כ צריכין אנו לומר דשיעורא דמשתקיף הא דתנן איזהר סימניה ר' יוסי הגלילי אומ' משיעלה קמט תחת הדר

עליון אצמל דסליק מיניה משמע וליתא אלא אבוחל. בתחתון עד שלא בא העליון כלומר העליון השנוי שאלו לדברי רש"י סימן

ראש השנה דג' איכא בנייהו וכן לענין עבד עברי לא שמענו. כך מפורש דפירקין דיוצא דופן לא בעינן מעת לעת כדאיתמר לעיל (דף מד ע"ב) ערב חומה בעינן מעת לעת ממש כדאמרי' בפ' בתרא דערכין. אבל שבבן ושבבת דובחים (דף כה ע"ב) ואת אומרת שעות פוסלות בקדשים. וכן בבתי ערי אל יום שוין הן אבל מעת לעת ממש בעינן בקדשים כדאמדינן בפ' שני לעת מיום ליום קאמר וקראי דמיום אל יום נסיב בגמרא והני כולהו דמיום הא דתניא שנה האמורה בקרשים בבתי ערי חומה וכו'. כוקן מעת

#### פרקו באסימן

בתוספות.

#### रान धरा

### פרקו בא סימן

(לעיל לב, א) קטן וקטנה לא חולצין ולא מיבמין. והא דקתני סיפא ותכ"א - גמי מתייבמת אלא איידי דקתני בדר' מאיד חליצה ויבום וקתני להו בכל

הא דתנן **ר' מאיר אומר לא הולצת ולא מתיבמת.** ר"מ לטעמיה דאמר - או חולצת או מתיבמת מפני שאמרו לאו דוקא מתיבמת דהא לרבנן קטנה

דוכתא נקט נמי הכא חולצת או מתייבמת.

שלא תמאן. אינה נאמנת ואפילו נאמנת אמאי צריכה והא אמרת צריכה לומר גדולה היא ראפילו שתקא א"ג אמרה גדולה היא אינה חולצת וקטנה היא שתמאן אמאי לומר גדולה היא שתחלוץ ניחא אלא קטנה שלא תחלוץ פשיטא דנאמנות הפרק. וק"ל בשלמא נאמנת לומר גדולה היא שלא תמאן ואינה נאמנת וסיפא דקתני ונאמנת אשה להחמיר. אוקימנא אב"א ר' יהודה ואתוך

זו לומר הביאה אותן ואינה ממאנת שמא נשרו. קטנה עומדת ואפילו בדקו עדים עכשיו ולא ראו בה שערו' נאמנות אשה צריכין לעדות (גדול) שלה שאלמלא עדות אשה זו ממאנת היא שבחוקת לעדותה היא והכי קתני נאמנת לומר גדולה היא שלא תמאן במקום שאנו ואיכא למימר כולה ברייתא נאמנת ואינה נאמנ' במקום שהוצרכנו

הביאתן נאמנת והיינו בדיקה דלפני הפרק ואגב אחרינא נקט להא. א"ג - לענין מיאון ואינה נאמנת להקל לומר גדולה היא לענין חליצה כלומר מיאון קטנותה כגון שברקנו אותה ומצינו בה שערות אם אמרה אשה לפני זמן בהלכות. ונוסתא ישרה היא ופירושא נאמנת להחמיר לומר גדולה היא

לאחר שהביאה שערות והיא בומנה והוחוקה גדולה בפנינו שמא תאמר אינה

נאמנת לומר קטנה הוא שתוך זמן היו בה. וקמ"ל.

לומר שומא הן וכן אינה נאמנת לומר גדולה היא שתחלוץ. הוא מיהו כיון שהיא גדולה בפנינו אין האשה נאמנת להקל בשל תורה ראורייתא ואע"ג דהכא ליכא למימר שמא נשרו דהא אכתי תוך זמן זה לעדות זו כגו' שנמצאו בה שערות והוא שבעל בתוך זמן דה"ל ספק אבל אין אשה נאמנת לומר תוך ומן קטנה היא שתמאן אם הוצרכנו

היא שתמאן כשהיו בה ובעל כדפרישית ולא לומר גדולה היא שתחלוץ. שערות וקטנה היא שלא תחלוץ אפילו היו בה אבל אין נאמנת לומר קטנה דרבא וה"ג קתני נאמנת לומר גדול' היא שלא תמאן ואפילו אין בה עכשיו ולהך לישנא ראמרינן ואב"א ר' שמעון ולאחר הפרק ולית ליה חוקה

שלא תאמר כשהיא עדיין לפני הפרק נאמנת דעדיין בחוקת קטנה היא אבל – וחליצה היינו להחמיר ולהקל מיאון היינו להחמיר חליצה היינו להקל. וכן נאמנ' לומר קטנה היא שלא תחלוץ במקום שאנו צריכין לעדות. גדולה היא שתמאן גדולה היא שתחלוץ". וכן גרסת רבינו הגדול ז"ל ומצינו נוסחא אחרת. "ונאמנת אשה להחמיר אבל לא להקל כיצד

#### **೯೬ ದಲ**

דין תורה הוא. מלבן של צדוקים שהיו אומרים במעורבי שמש היא נעשית אבל מכניס פסול ההיא מעלה בעלמא היא משום שמטמאין היו הכהן השורף אותה להוציא כל מעשיה אינן נעשין אלא בכלי אבנים ובכלי גללים ובכלי אדמה. וי"ל מכניס ומוציא היאך יהיה כלי חרס כשר למי חטאת והלא שנינו במס' פרה מוציא כשר למי הטאת ופסול משום גסטרא. יש מקשים, ואפילו בלא

ואפילו בשל חדם ולכך פסלו מכניס. בעלמא א) מי תמא' שנגע בהם שרץ מהורין וכיון שכן בכל כלים היו נותנים מומאה אבל משנתנו אפר לתוך המים שוב אינה מקבלת טומא' כראמרינן וי"מ שעד שלא נתנו אפר במים היו מעשיה בכלים הללו שאין מקבלין

שחייב בפאה חייב במעשרות ממתני' דהתם וכן כל שיש לו ביעור יש לו דהא כולהו תננהו כל חדא וחדא בדוכתא כדפריש בגמ' (לקמן נ, א) כל הא ראקשי' תנינא הרא זימנא הכל כשרין לדון דיני ממונו' וכו'. ק"ל

> קתני ועוד דהא עיקר מתני' מצרכי' חדא לגר וחדא לממזר. הא לאו מילתא היא דהא רב יהודה פרושי קא מפרש להו דהכא והתם חדא שביעית והכא ודאי אגב גררא דכיוצא בו קתני להו וא"ת לרב יהודה פרכי'

> אנא לדיני נפשות. לאמר דכולהו פסולין שהן ישראל כשרין לדיני ממונות ולא מיפסלי יוחסין יהודה לפרושי חדא לגר וחדא לממור. וי"ל דרב יהודה סברא דלפשיה את השבת וכו' ואינו מחוור לי שאם אין המשניות מיותרת מנין לו לרב דאמר הלכה כר' עקיבא דכל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש אינו דוחה משבת פ' ח"ר עקיבא דקאמר וצריכא על מימרא דרב יהודה אמר שמואל ומערצי' דלא איתמר ממזר אלא גר איתמר כך פי' בתוספת והביאו דומה לה וי"ל למימרא דרב יהודה ודאי ק"ל למה לי לפרושי תרתי זימנא

> משום דאתי מספה כשרה ואי אשמועינן גר משו' דראוין לבא בקהל וכשירין וה"ג וכן בנוסח' אי' בסנהדרין (לו, ב) וצריכא דכי אשמועינן ממזר

לדיני ממונו' מצרכינן דרב יהודה אהכל כשרין דרישא קאי. וקאמר לאתיי ממוד דכשר אבל אין הכל כשרין לדון דיני נפשות אלא כהנים וכו' פשימא לנד ולממוד ואפילו הלל כולן פסולין הן וכדקתני סיפה התם ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות אלא כהנים ולוים וישראלי' המשיאין לכהונה וחלל אינו מן המשיאין לכהונה.

ראן בנוסחאות וצריכא דאי אשמועינן גר משום דאתי מטפה פסולה וכו'
משום דקאתי מטפה פסולה ולהכי פסול לדיני נפשות אבל ממזר דאתי מטפה
לא קאמרינן דהא בגמר' דיני נפשות מצרכינן כדאמרינן דאי אשמועינן גר
משום דקאתי מטפה פסולה ולהכי פסול לדיני נפשות אבל ממזר דאתי מטפה
כשרה אימא לא וכו' וכיון דלא אשמועינן אלא גר וממזר ש"מ דחלל כשר

נבלת בהמה טהורה בכל מקום ונבלת העוף הטהור והחלב בכרכים אינם צריכים לא מחשבה ולא הכשר. פי' נבלת בהמה ונבלת העוף אינם צריכים לא הכשר מים ולא הכשר שרץ מפני שסופן לטמא מומאה חמורה. והחלב אינו צריך הכשר מים שכבר הוכשר ברם שחיטה אבל הכשר שרץ צריך לצדרין קתני ואין אתה יכול לאומר' בחלב נבלה דא"כ צריך הוא הכשר מים ושרץ שהוא אין סופו לטמא מומאה חמורה דכתיב וחלב נבלה וחלב מים יעשה לכל מלאכה וא"א נמי בחלב של טמאה שהיא צריך מחשבה שהרי נבלת טמאה בכל מקום צריכין מחשבה ואין חלבה חלוק מבשרה אלא בחלב של שחיטה הוא ואינו צריך הכשר מים עכשו מפני שכבר הוכשר ברם שחיטה אבל הכשר שרץ צריך ולצדרין קתני הכשר כדפרישי.

ובסיפא גרס' נבלת בהמה ממאה בכל מקום ונבלת עוף מהור בכפרים צריכה מחשבה ואין צריכין הכשר ולא גרם בה חלב כיון דחלב בכפרים צריך מחשבה הכשר נמי צריך שלא הוכשר בשחימה מפני שקדם הכשר למחשב' והבשר קודם למחשבה לא הוי הבשר כדאיתא בהעור והרומב. ובנוסח המשניות נמי אין בהם חלב בסיפא.

הא ראמרי' לבני מערבא דמברכין בתר דסליקו תפילייהו לשמור הקיו. פי' ר"ת ז"ל בספר הישר שלו שלא אמרו אלא בתפילין אבל בציצית ושאר מצות אין מברכין לאחר עשייתן.

מברך עליהן ר' זירקן בשם ר' יעקב בר אידי כשהוא נותן של יד מהו

אפילו לריני נפשות. והא דקתני בסנהדרין ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות אלא כהנים לוים וישראלים המשיאין לכהונה הא פריש רב יהודה דלמעומי ממור וגר אתי אבל חלל אינו בכלל.

ואינו נכון כלל דחלל נמי בהדיא ממעיט מהתם ועוד דתנן אין בודקין מן הסנהדרין ולמעלה ומפקינן לה מדכתיב ונשאו אתך בדומין לך. והם דוחין לזו דהתם בממונין סנהדרין קבועים אבל כשר הוא להושיבו בדיני נפשות ולמנות עמהן אע"פ שאינו משיאו לכהונה.

וכן ב) פירש"י ו"ל הא שאמרו ביבמות (קב, א) שאם היתה אמו מישראל דן ואפילו ישראל [דהוא דיני נפשות] ורבינו יצחק בעל הלבות ו"ל פי' לזו [דמתני'] בשאמו מישראל במס' סנהדרין, וכבר פרשתיה שם ביבמות (מה, ב).

אומר בא"י אמ"ה על מצות תפילין וכשהוא נותן לראש מהו אומר אקב"ו על הנחת תפילין. וכשהוא חולצן מהו אומר ברוך וכו' לשמור חקיו ואתיא כמ"ד בחוקת תפילין הכתוב מדבר ברם כמ"ד בחוקת הפסח הכתוב מדבר לא כר"א [לפנינו שם לא בדא ואם הגירסא נכונה כר"א קאי על למטה ע"ש] והטעם לזה מפני שמניח תפילין לאחר שקיעת התמה עובר בעשה הילכך מברך בשעת סילוקן בלילה שהוא מקיים עשה ואין לך כן בכל המצוות, כך פי' חכמי הצרפתים בשמו ז"ל.

ועדיין אינו מחוור, דא"כ הא דאמרינן בשמעתין לאתיי מצות ומקשי ולבני מערבא דמברכין בתר דמסלקי תפילייהו מאי איכא למימר מאי קושי' מתני' לאתיי כל שאר המצות. ועוד יש נסחאות שכחוב בהן ולבני מערבא דמברכי אמצות וכו'.

אלא נראה לבני מערבא ה"ה לכל מצות שטעונו' ברכה לאחריהן וז"ש בירושלמי אתיא כמ"ד בחוקי התפילין לא הקפידו אלא על הלשון דלשמור לומר שאין בני מערבא מברכין אלא כשהן מסלקין אותן בזמן ערבית ולא משום עשה שבהן אלא משום שכבר נגמרה מצותן דקסברי לילה לאו זמן היו מסלקין ביום היאך יברך הלא מצוה להניחן ולא לסלקן. ולפיכך אמרו היו מסלקין ביום היאך יברך הלא מצוה להניחן ולא לסלקן. ולפיכך אמרו בירושלמי דאתיא כמ"ד בחוקת תפילין הכתוב מדבר וכתיב מימים ימימה ולא לילות וכך סמכו שם בירושלמי ר' אבהו בשם ר' אלעזר הנותן תפילין

בלילה עובר

שפיר דמי.

לאחר שנגמר המעשה. מעון במצות כיוצא באלו שאינן מעונות ברכה מפני שאין לשין לאחריו אלא כיוצא בהן שעשייתן גמר מלאכתן מברכין ווה שלא העמידו משנתינו דיש והיוצא מן הסוכה אבל בלילה מברכין על ציצית וכן לאחר שופר ולולב וכל מברכין על כל מצוה שאין סילוקה גמר עשייתה כגון פושט ציצית ביום בעשה מה טעם ושמרת וכו'. אבל נאמר לפי"ו הענין ולפ"ו הפי' שאין

מערבא לא נהגינן הכי במתיבתא ומיהו אי בעי אינש למיעבד כבני מערבא להלל ומגלה ותורה בצבור וראינו לרבינו האי גאון ז"ל שכתב בהא דבני כתקנת חכמים. אבל בגמר מצוה בכל מצוה נגמרת מברכין היו ודמיא להו בקורא בתורה ובצבור מפני שהוא מצוה לגמור כדי שיהיו ג' או ז' קוראים חייב בה והוא מסלקה ממנו שא"כ מצינו חוטא ומברך ואין לך כן אלא ווע עלשון נכון הוא שאין הדין נותן לברך לאחרי' במצוה שעדיין הוא

שלא שה ולא כדברי רבי' הגדול ז"ל שפירש לא שה מברך א' בלבד על וכשהוא מניחן אומר אקב"ו על הנחת תפילין בכל מקום מזכירין כן אע"פ לעשות תפילין לשמו כשהוא לובשן אומר בא"י אמ"ה על מצות תפילין הענין הזה בפרק הרואה ואמרו העושה תפילין לעצמו אומר בא"י אמ"ה שהצריך לברך א' של יד וא' של ראש אף על פי שלא שח. וכן החזירו שם ולשון הירושלמי שכתבנו נראה שמכריע כדברי בעל הלכות ז"ל

דגמ' דילן עבדינן או שענין הירושלמי במניח א' מהן ולא במניח שתיהן. בגמרא דילן אבל במסקנא אסיקו אביי ורבא לא שח מברך א' ואנן כמסקנא אלא שיש לנו פתחון פה לומר דגמרא ירושלמי ס"ל כדקס"ד מעיקרא

#### 7 12 22

שתיהן.

היא דלא פליגי רבנן עליה דר"ש בהאי. על גבי קשרי אצבעותי' של יד ושתים ע"ג קשרי אצבעותיה של רגל גדולה אע"ג דקיימא לן כרבנן עד שיהו שתי שערות במקום אחד. מיהו שתים

מיהו ביד ורגל סגי. וכריסה במקום ערוה וכריסה למעלה עד מקום ערוה וכן שמעתי בשם ר"ת במקום הערוה ובשמעתין משמע אפילו על יד ורגל או בגבה. וי"מ גבה ותמהני על הרב רמב"ם פאסי ו"ל שכתב ב' שערות אלו צריכים שיהיו

הא דאמרינן מ"ד כל כה"ג מביאה קרבן ונאכל קמ"ל. נראה לי שאין

**קכתמה אמרינן.** שימור ולא נראה דהא רשב"א כיון דלא תלינן כתמה בראיתה מקולקל' היא זיבה הוא וצריכה לשמור יום כנגד יום ולרשב"א סוף נדה הוא ואין צריך יום זוב הוא ונמצא רבי מחמיר לענין זיבה דכי חזיא בח' לכתמה אמרינן יום כתמה ואף להקל ולטבול לילי ז' לכתמה אם פסקה ומיום ח' לכתמה אמרינן ראיתה ואין ימי זיבה מתחילין עד יום ח' לראיתה ולרבי מונה מיום מציאת לדידיה היכא דלא חואי ביום לא תלינן כתמה בראיתה ומונה ימי נדה מיום שהוא מתקן הלבותיה לידי זיבה. פ' רש"י ז"ל לענין זיבה הוא מיקל

परादारी. קמשמע לן דאינה מביאה קרבן. ולא נאכל שני ימים וחלוק דומיא דג' לידי זיבה ולא לידי נדה כראית' לקמן בפרק הרואה. אלא ע"כ נפרש דרבנן הם ואפילו בידוע שמגופ' חואי דבר תורה טהורה ואינן מביאין לא לפרש "קמ"ל" דאינו נאכל אבל מביאה קרבן כמו שכתבו רבים. דהא כתמים

שתעשה זבה גמור' שהרי לא עלתה לה שימור. ואין זה נכון. שאין דין הכתם לטמא בתחלה כיון שדבר ברור הוא דמגופה חואי בדין הוא ויש לדחוק שכיון שראתה שנים וצריכה שימור בשלישיאף על פי

כלומר גראין ומטין כדברי המחמיר. שהוא מתקנה ומוציאה מכל ספק זיבה ואני מעותה שאיני מוציאה מידי ספק שימור. וכן בכל שלשה רצופים שתראה חוששת לזיבה וצריכה נקיים נמצא לכתם משום זוב בג' גריסין ועוד אי נמי שאם ראתה שנים והוא צריכה

ול"א פי' בה שהוא מתקן הלכותיה לידי זיבה שהוא מחמיר וחושש. תורה. וכראמרינן בפרק קמא (ו, א) ברואה כתם ומקולקל' למנינה ואינה משעת כתמה והלא ביום ראיתה היא תחלת נדה וממנו ראוי למנו' דבר (נמ, א) כתמים דרבנן ובראית כתמה אינה מטמאה היאך רבי מונה לה רבי מטהר' ליום ששי לראי' ולרשב"א ליום שביעי. ועוד ק"ל כיון דקי"ל ואף לשון זה אינו עולה דלמה לידי זיבה לכל דבר הוא מחמי' שהרי

מונה אלא משעת שראתה.

לפיכך נ"ל שלא תלה רבי אלא כתמה בראיתה אבל ראיתה בכתמה לא, כתמה בראיתה לומר שאינה מטמאה עצמה וקדשים למפרע ואינה מקלקלת למנינה מיום לבישת החלוק אבל מכל מקום עיקר מנין נדה וויבה מיום ראיה בדין תורה וחוששת נמי ליום. מציאת כתמה כדין דבריהם.

לפיכך אמרו שהוא מתקן הלכותיה לידי זיבה כלומר שאינה תולה כתם בראיה אלא במקום שאין הילוק ספיר' זיבה ביניהם כך דהיינו אותו יום שמנין ימי גדה וזבה אחד הוא בין לכתם בין לראיה ונמצאו כל הספירו' ראויו' כדין

> תורה משעת ראיה וכשהוא מעת לעת הוא רואה אינו תולה ונמצא' מקולקל' לכתם ומונה משעת ראיה נמצא כשהוא אומר תולה מתוקנת לגמרי. וכשהוא אומר אינו תולה היא מקולקל' לגמרי.

> > 67

אבל רבי אפי' בשעה שהוא תולה כתמה בראיתה הוא מעותה לידי זיבה שהרי אסורה לשמש עד יום ז' לראיה שהוא ח' לכתמה. ואם ראתה בו ביום חוששת לזיבה בודאי נמצא לרבי שאפילו בשעת תקונה כלומר שהוא תולה הוא מעותה שתולה כתמה בראיתה ואינו תולה ראיתה בכתמה ולא השוה מדותיו כנ"ל וסליק שפיר.

#### 11 11

והא דאקשינן **הני ארביס' הוו.** מפורש בדברי הר"ר אב"ד ז"ל דהכי מקשה בשמנה ימים הרביעיי' למה תשמש שבעה והלא צריכה היא לשמור יום א, לספיר' עשירי ואחד עשר של ימי זיבה שראתה בהן בשמונה השלישיים וכדאמרן ברישא דהיינו שימור בעו ופריק רב אדא זאת אומרת ימי נדה שאינה רואה בהן עולה לה לימי זיבתה כלומר של זוב קטן. ולפיכך יום א' של ח' רביעיים שהשלימה בהן ימי נדתה עולה לה לספיר' שמיר' של יום עשירי שאמרנו. ואין דברי רש"י ז"ל נוחין בזה.

אבל דבר שהכל מודים בו שאין ימי נדה מתחילין עד שתספור נקיים. .

ובואו ונצווח על הרמב"ם פאסי ו"ל שכתב בחבורו שהאשה שראתה תחלה מונה שבעה לנידתה וסמוך להן אחד עשר ואח"כ מונה ז' לנדות אעפ"י שאינה רואה בהן ואחריהן אחד עשר ואם ראתה בהן הרי היא זבה וכן כל ימיה ואם קבעה לה וסת תחל' הוס' הוא יום נדו' וממנו מונה שמונה עשר ומונה שבעה לנדותה אף על פי שלא ראתה ואם ראתה אחריהן באחד עשר זבה היא.

עוד שבש וכחב שאפילו ראחה ט' וי' ואחד עשר ושנים עשר הרי וו זבה לסוף אחד עשר שבועות ובגמרא אמרו רביע ימיה ולא קיים אלא בתוך כ"ח לסוף אחד עשר שבועות ובגמרא אמרו רביע ימיה ולא קיים אלא בתוך כ"ח

הא'.

הללו ש"מ שפתחה של זו מ"ח ומכאן ואילך חוזרת חלילה.

רכן האשה שראתה עשרה ימים טמאים ועשרה ימים טהורים אין זיבתה

ושימושה שוים אלא פעם אחת בלבד לפי דברי הרב ז"ל שהרי כשהיא חוזרת

ורואה כן בשניה בשמונה ימים טהורים נשלמו ימי זיבה ראשונה והתחילו

מתוך שנים ושלשים או משמשת שמונה עשר מתוך ל"ו וכן כיוצא במנינן

אינה משמשת אלא שלושה ימים וכיון שלא אמרו משמשת ארבע עשר יום

עשר יום אלא מתוך שמונה וארבעים ראשונים אבל בשמונה וארבעים שניים

רשימושה שוים אלא פעם אחת בלבד לפי דברי הרב ז"ל שהרי כשהיא חוזרת ורואה כן בשניה בשמונה ימים טהורים נשלמו ימי זיבה ראשונה והתחילו ימי נדה נמצא שבעשרה ימים טמאים השניים חמשה ימים מימי זיבה ואין ימי חמישה בטהורים אלא שלשה וכן למאה וכן לאלף למה מנה חכמים שבעה לנדה והשאר לזיבות והלא נעשה , היא נדה אף על פי שלא ספרה לזיבה. ועוד לדבריו מצינו אשה רואה יום אחד מסוף ימי נדה יושבת עליר ששה ימים מימי הזיבה ואין לנדה ספירה אלא בימיה.

וכן שנויה בכמה מקומות במסכתא זו שהרואה יום מ"א לזכר ופ"א לנקבה הרי היא תחלת נדה ואין מונין לימים שמקודם לכן והטעם לפי שכבר נשלם המניין.

והרב ז"ל הורה ביולדת שמפסק' ומתחלת למנות מתחל' ראיה שלאחר מלאת ולדבריו צריך הוא להביא ראיה מן התורה לשנוי זה שהוא משנה היולדת משאר נשים שאפילו כשאינן רואות הן מונות ימי נדה וזיבה כאלו הן רואות.

ועוד דהא בפ' בנות כותיים אמרי' דלכולי עלמא נדה ופתחה מכ"ז מנינן ואם היינו מונין משעת ראיה ראשונה כ"ז בימי זיבה קאי לה.

וכן לדבריו בשמונה ימים טמאים ושמונה טהורים אינה משמשת תמשה - מנינן ואם היינו מונין משעת ראיה ראשונה כ"ו בימי זיבה קאי לה.

ועוד מהא דתון היתה למודה לראות יום מ"ו ואוקמה שמואל מ"ו לטבילתה שהן כ"ב לראייתה וכו' ואם אתה מונה כל ימי נדת זובם לתחלת קבעה וסת בכך שאין האשה קובעת וסת בי"א כדאיתה התם בשלהי בנות קבעה ומת בכך שאין האשה קובעת ומת בי"א כדאיתה התם בשלהי בנות לרב הונא בריה דר' יהושע דקשיא דאמר אינה חוששת בתוך אחד עשר וכל זה במס' זו.

ותמהיני עליו אם העביר עיניו בפתחי נדה במס' ערכין דתנא רבנן טועה שאמרה יום אחד טמא ראיתי פתחה שבעה עשר פירש שאפילו היו תחלת ימי נדות הרי השלימה עליו ששה ועוד י"א אחריהן נמצאת חוזרת לתחלת נדה וכל שכן אם היה בימי זיבה שכבר עברו ימי זיבתה וימים שהיתה ראוייה

> להיות נדה ואלו לדברי הרב ז"ל א"א דהא איכא למימר שאותו יום בתוך אחד עשר היום וכשעמדה אחריו שבעה עשר נמצא עומדת בימי הזיבה למנין הראוי וכן כל השמועה ומראמרינן התם נמי חמשה וארבעים ימים ממאים ראיתי וכן כולם אשתמע בהדיא דמשעה שנעשית זבה גדולה אינה נעשית נדה לעולם עד שתספור שבעה נקיים שלה. ואין לי להאריך.

וכן יש שבושין בחבורי הראשונים בקצתם כגון רב סעדיה שכחב שכל אחד עשר יום שבין נדה לנדה בשלשה ראיית בשלשה ימים נעשית זבה גדולה בין ברצופין בין במפוזרין. וזה טעות מתפרש כאן ובכמה מקומות דרצופין בעינן ולא מפוזרין ועל כיוצא בדברים הללו ידוו כל הימים שהתורה משתכחת מלומדיה ואין אדם מוציא הלכה ברורה במקום אחד.

## ۲۱² <u>۲</u>۲۰

#### פרק ז דם הנדה

אמר ר' יהודה מרסקרתא סלקא דעתך אמינא שעיר המשתלה יוכיה רכו'. תימא הוא למה חזר והזכיר המעם שדוחה סברייתא קל וחומר שלו ולמה הוצרך לומר כן לפי שאלתנו זובו ממא למה לי.

ויש לומר שזו הברייתא השגויה למעלה שעיר המשתלה יוכיה לא היתה שנויה בבה"מ ורבא לא היה יורע אותה כמ"ש בפרק בנות כותיים וכן ר' יהודה מדסקרתא לא שמע אותה והשיב לתרץ דאיצטרך זובו טמא והיה קשה עליו בק"ו והוצרך לומר שמדין ק"ו ומי לא אתי בך מפרש בתוספת.

#### 7 | 21

אמר ר' יוחון במהלך ובא על פני כולה. ה"נ איכא למיחש דלמא טמא הוא אלא באוכל (מומאה) [תרומה] הוא דמתוקמא דומיא דרישא דמתניתין ומשום דרישא מקצר ועולה.

ותמה הרב רבי שמואל ז"ל אלא מתניתין דקתני נאמנין לומר קברנו שם את הנפלים ואינן נאמנין על הסככות הא ודאי כשם שנאמנין על הנפלים בכהן שלהם אוכל תרומה שם כך נמי נאמנים על הסככות במהלך שם ואוכל. ווו אינה קושיא שהמהלך ובא על פני כולה היכי שעובר בכל השדה

שאפילו לא היה הכותי חושש לאהל הסככות נממא בקבר עצמו אם היה שם ונאמן על גופו של קבר הא על מומאות הסככות כגון שמיסך תחת אחד מן האילנות אינו נאמן עליו דלית להו דין אהל בסככות ופרעות אבל בנפלים נאמנין הן ואף על גב דאיכא למיחש לבקיאות דיצירה כן נראה לי.

וליכא לפרושי מהלך ובא על פני כולה שהולך תחת הסככות אורך ורוחב שהרי פירשנו שאהל הסככות עצמו מדבריהם והם אינן גוזרין כן והלכך ודאי אינן נאמנים עליהם אפילו עושין בהם מעשה.

#### פרק ט האשה שהיא עושה

#### 교도신 교 האשה שהיא עושה

האשה אלא בעומדת. והשתא ראשמועינן ברייתא דר"ש אפילו ביושבת יושבת. ואיכא למימר מעיקרא קס"ד שאין חוקת דמים שוים מי הגלים מן - משמע ליה טפי ועדיף מדיוקא דמתניתין.

בראמרי' בסמוך ביון ראמר ר"ש חוקת דמים מן האשה ל"ש עומרת ול"ש מן האיש דל"ש עומרת ול"ש יושבת. א"ג איכא למימר דפשמה דברייתא הא דאיבעי לן י**ישבת מה לי א"ר שמעין.** קשיא ותיפשוט ליה ממחני' אפשר דאתי דם ממקור א"כ הלך אחר חוקתך שחוקת דמים מן האשה ולא

#### ם צוב

נכון כלל. שהיתה כבר וזה הפי' נכון ולשון הגמרא מוכיח אבל הפי' שפירש ר"ש אינו מהן כבר בעל' כתם ולבשו חלוק זה ונמצא בו כתם תולין בבעלת הכתם מצאה אחת מהן כתם א' בחלוק שלה אין תולין כתם בכתם אבל היתה אחת להבא. כך פירש שאם לבשו הן שתיהן החלוק הזה ואחר שפשטו אותו הא דאמרינן רב אשי אמר הא והא רשב"ג. ול"ק כאן למפרע כאן

יכול לצאת על ידי סמנין הללו טומאה בלועה היא ואינה מטמאה. שלא לעבור בסימנין ואף על פי שאפשר שהוא דם כיון דבלוע כ"כ שאינו הרי זה צבע. כלומר תולין אותו להקל ונאמר שהוא צבע שכן דרך הצבע מפרש הטבילו ועשה על גבי טהרו' העביר עליו שבעה סממנין ולא עבר הא דתנן שבעה סממנין מעבירין על הכתם. למהרות קאמר ותני והדר

> מומאה הוא דהיינו מווי. וכן פסק הרמב"ם ז"ל כר' נחמיה בכתמים. איתתא דבפרק הרואה דאשתכח לה דם במשתיתא משתיתא דבר המקבל התם מדקמתרץ ר' יוחנן אליבא דר' יהודה ש"מ הילכתא כותיה. וההיא ועוד דהא רב הונא ורב חנינא ואביי דהוא בתרא מתרצי אליביה דאמרינן מטמא ור' נחמיה מטהר והורו חכמים כר' נחמיה שמע מינה דהלכתא כותיה. כיון דדרש רב הייא בר רב מתנה משמיה דרב כר' נחמיה ותנא ר' יעקב

> אלו הילכך לא עלתה לו טבילה ראשונה עד שיעבירם ויבטלנו. על פי שלא עבר ממא לפי שדרך בני אדם להקפיד בו ולהעביר עליו סימנין נפילה ומטמא אותן והיינו דקתני הטבילו ומיהו אם דם נדה ודאי הוא אף ואף על פי שאין סופו לצאח מכל מקום הבגד טמא שכבר נטמא בשעת ומיהו אם לא הטבילו תחלה מהרותיו תלויות שהרי יש לו לחוש לדם

#### דף סב

דומה להא דתני ר' חייא. מעשה דם שכן דרך דם לעבור ע"י סמנין ואין פי' מחוור לי שאין קפידה זו עליו וגלה דעתו שמקפיד עליו בספק דם ועבר ע"י העברה זו ונעשה בו רש"י ו"ל תכבוסת העברת סממנין שהרי הקפיד עליו כשהחזירן והעבירן הא דאמרינן ל"ש אלא טהרות שנעשו בין תכבוסת ראשונה וכו'. פי'

מבילה לאחר שתצא לגמרי. בסמנין מפני שאין סופו לצאח בדרך כבוסו וכדפרישית וזה כיון שגלה דעתו אלא כך נראה פי' דכי מטהרינן כתם בטבילה ראשונה כשלא עבר

> דיומי ס"ל והכי קי"ל. סבירא דהא לקמן (סד, ב) בוסת דילוג אמרי' דשמואל ברשב"ג בוסתו' הא ראמר שמואל הרי אמרו לימים שנים. "אמרו" קאמר וליה לא

מוקמינן ופלוגתא אחריתי היה מ"ס בעי חוקה דהיינו בתלתא זימני ואפילו חששו) [בוסתות] וכיון דסיפא ודאי ביומי רשב"ג היא רישא נמי לדידיה שהוא רוצה להוציאו מ"מ אין זו טומאה בלועה אלא סופו לצאת היא וצריך הרי זה וסת. ואמר אמאן תרמיה ודאי לרשב"ג דאשכחן דמיקל (בחזקת בחד ואשכח מתני' דקתני בוסתו' דגופה וכל שתקבע לה וסת ג' פעמים דבעי חוקה לרבי נמי תרי בעינן ואיכא למימר שמואל גמרא גמיר דלרבנן הא לא אשכחן חוקה אלא לר' בתרי זימני ולרשב"ג בתלתא אלמא היכי ומיהו בוסתות דגופה ק"ל היכי אשכח בהו פלוגתא דרשב"ג ורבנן

פסקא בוסתות דגופה כרשב"ג כיון דסתם מתני' הוא ומחלוקת בדשמואל לא 👚 זו דברי ר"ג הוא וס"ל היא דהא ודאי ס"ל כוותיה ביומי כדפרישית. בדגופה. ומ"ס אפילו תרי לא בעיא דהיינו אורחאי. ואע"ג דלא אשכחן עדיף ממחלוקת דבריית' והלכה כסתם מתני' ודאמר ד' יהודה אמר שמואל

### דף סד

כי אורח בזמנו בא מאי נינהו הא ליכא הפלגה דעשרים השתא. כ, ובא באטי ומוו המבי בעמבום ובא באטי שיגה הם כ, ובאטי בלטור לראיה מנינן ולא לפי מנין הראוי כראיתא בשלהי בנות כותיים כשהגיע יום ש"מ דוסת הפלגה הוא דקבעה מכ' לכ'. והשתא ק"ל כיון דקי"ל מראיה היתה למודת להיות רואה יום כ' ושנתה ליום ל'. מדקתני האי לישנא - הגלים לדבר שלמנין הראוי חוזרת אלא ש"ל זמן שרואה בוסת השינוי מונין

ואילך בעונות של כ' יארע לה ראיתה ביום עשרי' אורח בזמנו בא דהכא יותר מונין לראיה אחרונה שפסקה בו עכשיו ולא שאלו ראתה מאותה ראיה יום כ' דקתני שאם ראתה בעונות הראשונו' ביום זה תראה ואפילו הרחיקה

> של מ' היא זו שרגלים לדבר. למנין הראוי חורה מונין לוסת הראשון לפי אותו מנין ואין אומרין הפלגה להן מאות' ראיה אבל מכיון שהפסיקתו וחזרה לראות ביום (א') [אחר] אם

האורח בזמנו. אומרים חזר הוסת למקומו עד שתראה עכשיו ותחזור ותראה לסוף כ' שחזר ואיכא למימר הכא מנינן למנין הראוי ויום מ' לראיה אחרונה זו היא - ליום כ' בחדש ושנתה ליום ל' בחדש קתני ולפי פי, בוסת של הפלגה אין אבל הרב ר' אברהם בר דוד ז"ל פי' לזו בוסת החדש לפי דעתו ולמודה

#### דף סה

ראיהו דאמר כסתם מתני' ושמואל לא קבילי ליה דמנימון (מידי) א) מ"ה דאמר בועל בעילת מצוה ופורש משום דההיא אתיא כרבותינו דחזדו ונמנו - למיעב' דלא כחד ולמיתל' ברב מ"ה איענש דלא יאונה לצדיק כל און.

מנימון סקסנאה דעבר מיעבר ברב ואפילו ראתה לית ליה אידך דרב - דמאן דעבר כסתם מתני וכמעש' דר לאו בר עונשין הוא אלא משום דבעי

#### هدكاد لادداكاله

שלה ולא סמכינן למימר הואיל ושופעת הכל דם א' הוא וטהורות. כולן צריכות לבדוק את עצמן. פי' רש"י ז"ל שמא נשתנו מראה דמים

נשתנו מראה דמים שלה. נשתנו מראה דמים שלה טמאה והתם נמי אמרינן ותבדוק בעדים דילמא ואי קשיא מ"ש לאחר ד' לילות והא בתוך ד' לילות נמי אמרינן בפ"ק

זמנן צריכות לבדוק. א"נ התם לטהרות הכא אפילו לבעלה צריכות לבדוק י"ל הכא כיון ששופעת אין צריך לבדוק כל זמנן אבל מתוך זמנן לאחר

תולין בדם בתולים עד שיודע לך שנשתנה ממה שהיה בתחלה. מאין רגילתו בכך וחכמים אומרים כל מראה דמים א' הוא הילכך לעולם יודע תחלתו מה היה שאם מצאתו מתחלתו אדום שאעפ"כ היה טהור אע"פ בודקת בזה אם מצאתו אדום וזהום בידוע שהוא דם הנדה ואע"פ שאינו פלוגתא אחריתי היא שהיה ר"מ אומר דם בתולים אינו אדום וזהום לפיכך היא דוראי נשתנה מראה דמים שלה טמאה. וסיפא פלוגתא דר"מ ורבנן הא אם נשתנו ודאי בין לאחר זמנן בין בתוך זמנן ממאה והך רישא ד"ה

ויש לפרש ברייתא כולה דר"מ היא וה"ק כולן שהיו שופעות ובאות

מתוך ד' לילות ולילה א' לאחר ומנן אינן טהורות אלא בבדיקה שבכולן ר"מ - הואת שיהא מראהו שלא כדם הנדה אינו אדום ואינו והום הא בתוך ומנן

מחמי' כרברי ב"ש מן הסתם ומיקל כרברי ב"ה עם הבדיק' ומה היא הבדיקה – כב"ש אינן בודקות בכך אבל אם ראתה שנשתנה מראה הדמים טמאה.

33

#### דף סר

שבהלכות רבינו הגדול ז"ל דמחה והן נראה כטעות סופר. לזיבה הוא ושני תחלת נדה הילכך צריכות ו' והן. ואין זה צריך לפנים אלא עקן להם לג' ז' נקיים בכל זמן הלכך בשנים נמי יש לחוש שמא ראשון י"א ויום ב' ממא וצריכה ו' ועוד שהרי אין נשיהן בקיאין בימי נדה וזבה שלכך זה שאין בני תורה בידוע שאין רואים דם ויש לחוש שמא יום א' דם טהור ב"ג וכן בנוסחאות יום א' תשב ו' והוא ב' תשב ו' והן. שהרי בני מקום

تطريه. נליים ולא קאמר נמי ו' נקיים לישנא בעלמא נקט דשגירי למימר ז' ימים תראה צריכה יותר הילכך צריכה הפרשה בטהרה ובדיקה והאי דקאמר ז' הוא למנות ו' לאחד אבל אינו כדין תורה לכך שוו יושבת ו' נקיים שאם ובלשון שכתב רש"י ז"ל תשב ו' והוא כדין תורה לומר שדין תורה כך

שהגאונים החרימו בדם טוהר. הקבר בלא דם ובנות ישראל סופרת ז' לכל מיפה דם. ושמענו כדבריו בזה בימי טוהר נמי אם ראתה סופרת דהאידנא יולדות בזוב הן לפי שא"א לפתיח' קטנה לדברי כל אדם ואין לחוש כלום. וכתב רבי' בעל הלכות ז"ל שאפילו פי' בפ' בנות כותיים שימי נדה ולידה שאינה רואה בהן עולין לספירת זיבה והז' הן התחלת נדה אין עולה לו וצריך ז' והן לשני ימים. לאו מילתא שכבר זיבתה עדיין היה לו לר' בית מיחש לומר שמא יום א' י"א הוא ובעי שימור וא"ת לדברי האומר ימי נדה שאינו רואה בהן אין עולין לה לספירת

האי איסור ואת אמר' לי חומרא היכא דאחמור אחמור היכא דלא אחמור מרימר הילכתא כותיה דרב וכו'. דינא קאמרי כדאמרי בשמעתי' אמינא לך זירא שאף בהן החמירו בנות ישראל לישב ז' נקיים. וההיא דאמרינן דרש ולנקבה ולנדה וקרוב הדבר לטעות בו הילכך אין ימי טוהר יוצאין מכלל ר' נפלים אין בני אדם בקיאין. ואין עליהם לדון בהם אלא כך תשב לוכר קולא שסוברות כל שיש לו טומאת לידה יש לו טוהר שלה וכ"ש שברוב ממא יבואו לטעות באותן שיושב' עליהן לזכר ולנקבה ולנדה שמא ינהגו בהן ולמשלימות דם טמא לדם טהור ועשו נמי הרחקה יתירה בדבר כך יש לחוש והדברים נראין אף לדין הגמר' שכשם שחששו לטועות בפתחיהן

לא אחמור. והמקומות שבועלין עכשיו על דם טוהר הם יחושו לעצמן.

חייף רישיה. אלא בשער כדתנן נזיר חופף ומפספס אבל לא מסרק ואיתמר בעלמא הוה שבגוף בית השחי ובית הערוה ואצ"ל ראשה. ובודאי דלשון חפיפה לא שייך חפיפה. פי' רש"י ו"ל חפיפת שערה ופי' לפי' חפיפת שער בכל מקום

דאורייתא ובעי נמי חפיפה למקום שער מתקנתא. משום דשכיח ביה קטרי ואחמיר ביה חפיפה הילכך בעי עיוני בכוליה גופיה שבגוף שווין אלא דאתא עזרא וחייש דילמא אתיא למיטעי בעיוני דשער משום דילמא מיאוס במידי משמע דלגבי הכי מקום השאר ושאר מקומות לבשרו ומאי ניהו שערו ש"מ שאפילו בכל הגוף צריכה לעיין דברי תורה מיאוס מידי משום חציצה אתא איהו ותיקן חפיפה. מדמקשינן את המפל לבשר ומאי ניהו שערו. ופריק מדאורייתא עיוני בעלמ' דילמא מיקטר א"נ אשה חופפת וטובלת ואקשינן דאורייתא הוא דכתיב את כל בשרו את הטפל וה"ג משמע בפ' מרובה (דף סב) גבי עשר חקנות שחקן עורא ושתהא

ומזיא לא מיקטרי בתבשיל של בנה. דהא אע"פ שנתנה בנתיי' מעט תבשיל לבנה סמוך לחפיפה טבילה היא אבל ודאי עיינה בעצמה אע"פ שלא חורה לחוף נראה שעלתה לה טביל' עלתה לה טבילה כלומר אם לא חזרה ועיינה בנפשה בשעת טבילה ממש והיינו דאמרינן בשמעתין (לקמן סו, א) נתנה תבשיל לבנה וטבלה לא

בו כיון שמצא עליה דבר חוצץ חוששין דילמא נגעה ולאו אדעתה. ועיינה בשעת טבילה אע"פ שהיתה משמר' נפשה מליתן תבשיל לבנה וכיוצא דוראי עיינה בנפשה בשעת חפיפה ואם לא טבלה סמוך לחפיפה ולא חזרה רמשמע עליה על גופה לאו למימרא דחפיפה בכולי גופא היא אלא משום והא דאמרינן ונמצא עליה דבר חוצץ אם סמוך לחפיפה טבלה וכו'.

תורה אלא בתקנת עורא דהא לא אפשר מע"ש למ"ש דלא נחנה תבשיל הרחקות דחפיפה כשחזרה ועיינה בעצמה בשעת טבילה שלא הקלו בשל וההיא ראמרינן לקמן (סו, ב) בחופפת בע"ש וטובלת למ"ש וכולהו

לבנה וכיוצא בזה ואמרן דלא עלתה לה טבילה אלא התם בשלא עיינה בעצמה וכאן כשחזרה ועיינה בשעת טבילה. דאמרינן לקמן עברי חסרת דודי חסרת טכטקי חסרת משמע דשטיפת כל

ומיהו מנהגא דנהגן נשי למשטף כולה גופה בחמימי בשעת חפיפה

משום מקומות השער שבגוף הוא דקרירי ממשרו להו. וה"ג משמע בהא דאמרינן לקמן עבדי חסרת דודי חסרת טכטקי חסרת משמע דשטיפת כל גופא עברא מדצריכה עבדי ודודי וטכטקי וכן החמירו בנות ישראל על עצמן והמעביר מנהג זה ימתח על העמוד.

#### דף סז

הא דאמרינן ולית הלכתא ככל הני שמעתא. אלא כי הא דאמר ר"ל אשה לא תטבול אלא דרך גדילתה וראוי. לאו למימרא דהנך פלגינן אדר"ל דהא אפשר דתרווייהו איתנהו אלא גמ' קאמר דלית הלכתא בכל הני שמעתת' דלא מחמרינן כולי האי בביאת מים בדברים שדרכן להיות באותו מקום אלא כך מחמרי' בביאת מים בדר"ל מחמירים ובעי טבילה דרך גדילתה כדי שיבואו מים קצת בבית השחי ובבית הסתרים.

וכה"ג איכא טובא בתלמודא דקאמר לית הלכתא בכל הני שמעתתא אלא כי הא ולא פליגן אהדדי. כי ההיא דאמריגן ככתובות דלית הלכתא ככל הני שמעתא דוינתה וכחלה ופירכסה ותבעוה לינשא ונתפייסה אבדה מונותיה אלא כי הא דא"ר יהודה תובעת כתובתה בב"ד אין לה מונות והא (דא"א) [נמי אף דאפשר] דאיתנהו לכולהו. וכן במסכ' ברכות (דף מב) סלק אסור לאכול ומר אמר גמר ומר אמר משחא מעכב לן ואמר ולית הלכתא ככל הני שמעתא אלא כי הא דא"ר יהודה חבף לנטילת ידים ברכה. וכן בפרק שלשה שאכלו (דף מז ע"ב) ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא דא"ר נחמן קטן היודע למי מברכין מומנין עליו וההיא ודאי לא פליגא הא דא"ר נחמן קטן היודע למי מברכין מומנין עליו וההיא ודאי לא פליגא אשמעתתא דלעיל דט' ונראין כעשרה ומ' וארון ושנים ושבת ושני ת"ה המחדרין זה את זה כ"ש קטן ועבד נעשה אותן סניפין לעשרה. והרבה מהן כך.

אבל כי איתמר בתלמודו לית הלכתא ככל הני שמעתתא מהא דאמרינן ההיא ודאי פליגן ומחדא מידחיא חברתה ממש.

ורבינו הגדול ז"ל גורס ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי איתמר הני לענין מהרות איתמר אבל לבעלה שפיר דמי כי הא דאמר ריש לקיש וכו'. וק"ל מנלן מדריש לקיש דלבעלה מותרת דהא אפשר דכולהו איתוהו. ואיכא למימר כי מייתי דר"ל משום פתחה עיניה ביותר ועצמה עיניה ביותר דלא מעכב בטבילה דרך גדילתה נמי הוא שאין אדם נמנע מלפתוח ולעצום עיניו פעמים הרבה כדרכו ואין המים מתעכבים מליכנס שם כדרך שנכנסין

בבית השחי ובבית הסתרים בטובלת דרך גדלתה ולא מחוור.

תו קשה לי ההיא דגרסינן ביבמות (מו, ב) וכל דבר שחוצץ בטבילה של מהרות חוצץ בגר ובעבד משוחרר ובנדה לבעלה. זו היא גרסתו של רבינו עצמו ז"ל ומשמע דכל דבר שחוצץ בטבילה של מהרות חוצץ בגר ובעבד משוחרר ובנדה לבעלה. והא איכא הני דחצצי לטהרות ולא חצצי לנדה.

ואיכא למימר דה"ק: כל דבר שחוצץ בטבילה אחרת חוצץ בגר ובעבר ובנדה ואף על פי שאין טבילתן מפורשת בתורה שהרי טבילת נדה מן הכתוב מפורש לא למדנו אלא מבנין אב אתיא דכתיב ורחצו במים בנין אב לכל הטמאין שיהיו בטומאתן עד שיבואו במים. ומה שאמרו שם במקום שנדה טובלת שם גר ועבר משוחרר טובל לא מפני שטבילת נדה מפורש' יותר אלא לומר דלא בעינן מעין כזב וא"נ דבעינן טבילה בבת אחת משום דסמכי לה אבמי נדה יתחטא מים שהנדה טובלת.

והרב ר' אברהם בר דוד ז"ל פירש ולית הלכתא ככל הני שמעתתא לפלוף וכוחלי אלא כי הא דאמרן כדר' יוחנן פתחה עיניה ביותר דאמר ר"ל אשה לא תטבול אלא דרך גדלתה ומי שפתחה עיניה ביותר אינו דרך גדלתה. וזה הפירש מוקצה מן הדעת מפני שהוא מקלקל עלינו שיטת התלמוד שאמרו בכמה מקומות ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא ובכולן פירושן ידוע שאין הלכה בכל הנוכרות אלא כי הא דבעינן למימר קמן.

רקשה לן מרייהו דהני שמעתה היכי אמרינהו והאנן תנן (מקוואות מ, ב)אלו הן שחוצצין לפלוף שחוץ לעין וגלד שהוא חוץ למכה ואלו שאין חוצצין לפלוף שבעין וגלד שעל המכה.

ואיכא למימר לפלוף שבעין מוקים לה רב עוקבא בלח. והיינו טעמא דלא חייץ משום דלא קפיד עליה וה"ל מיעוטו שאינו מקפיד אבל יבש ודאי מקפיד. ושחוץ לעין דקפיד עליה אפילו לח חוצץ וגלד שעל המכה

דיבישה וקפיד עקה. חייצה. אי נמי עד תלתא יומין לחה ולא מעכבה מיהו מכאן ואילך חייצה דכוסילתא עד תלתא יומין דלא קפיד איניש עלה לא חייצה מכאן ואילך למכה עד דיביש ומקליף מנפשיה וקסבר דהוא דוקא של מכה אבל דיבדא נמי משום האי טעמא הוא דלא עביד אינש לקלף גלד מכתו משום דקשה

נמי שאינן מעכבין כלל מלבא בהם מים ממש. מעכבת כלום אלא קמטין בעלמא הוא דעבדה במקום שדרכן בכך ואפשר קרצה שפתותיה מעכבת ביאת מים במקום הגלויי אבל פתחה עיניה אינה בטבילה ומ"ט קרצה שפתותיה כדתון כאלו לא טבלה. לא תיקשי דודאי ואי קשיא לך מאי שנא פתחה עיניה ביותר או שעצמה דלא מעכבי

ואי לובה טבילתה ביום הו' הוא. בלילה אלא יכולין לטבול אותן ביום כדין הזבה דאי לגדה יותר משמיני הוי ליטבלן ביממא דשבעה. רש"י ו"ל מפרש כמשמעה לומר שאין לחוש להטבל הא ראמר ליה רב פפי לרבא מכדי האידנא כולהו ספק זבות שותינהו

שמא תבא לשמש כיון שטבלה ותראה. ומקצת היום ככולו אבל אמרו חכמים אסור לה לטבול שמא תבא לידי הספק ומתרצים משום דר' שמעון דאמר אחר מעשה של ספירה תטהר מיד

סרך בתה שלא תטבול בז' ותראה ותסתור. והגאונים כך סוברים שהאשה בזמן הזה אינה מובלת אלא בלילה משום

מותרת אפילו לשמש אלמא איסורא דר"ש בתשמיש בלחוד היא. עדא לידי הספק הא טובלת אפילו לד' שמעון ואסורה לשמש הא לרבנן בכ"א תשמש ר' שמעון היא דאמר אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תראה ותסתור. וראיה לפירש זה מה שאמרו בסוף המפלת (דף כט ע"ב) בטהורה לאחר ספירה מיד כלומר אסור שתשמש ותעסוק בטהרות שמא הוא. ומתרץ לה משום דר"ש דאמר אסור לעשותה כן להחויק עצמה דו' ויהיו מותרת לבעליהן קאמר שהרי מקצת היום בספירת הזבה כולו ואחרים פרשו דרב פפי לאו אטבילה בלחוד פריך אלא ליטבלו ביממא

> וליכא סרך בתה כלל. אטבילה קאי ולפי הפירש הזה מקילין ואומרים דהאידנא טובלות הן ביום הספק. וש"מ דאסור לעשות כן אעסק מהרות קאי וה"ה לתשמיש ולא מהורה להתעסק בטהרות אבל אמרו חכמים לא תעשה כן שלא תבא לידי לשמש זבה ביום טבילתה. ובודאי דהתם בת"כ מוכח כן דקתני כיון שטבלה ור"ש עצמו ו"ל כך כתב שם ר"ש היא דאמר בת"כ אסור לעשות כן

> גוירה לגוירה, כיון דבא לידי איסור דכרת גורינן. בתשמיש גופה, ואם תאמר תשמיש גופיה גוירה דרבנן ואנן ניקום ונגזור כאמה דודאי כשם שהיא נסרכ' אחר אמה בטבילה דנדה נסרכת אחריה אין טובלות אלא בלילה ואפילו בח' משום סרך בתה שמא תטבול ותטהר מותרת, ומתרצין להתירן א"א משו' דר"ש וכיון דאסורות לטהרות ולבעלה סרך ואפילו לבתר חומרא והכי פירכיה אפילו לטבול ולהתירן לבעלן יהיו למה ליה אבולאי כולהו נמי ליטבלן ביומא דו'. אלמא לרבא אית ליה משום שויתינהו ומשמע נמי דאהדא דתקון תקנתא ושרא משום אבולאי פריך ליה חומרא דר' זירא הוה דקא"ל ר' פפא מכדי האידנא כולהו ספק זיבות נראה דהא רבא דשרא במחוזא משום אבולאי הא לאו הכי אסור בתר במצונע למהרות אי נמי לתשמיש אבל שנקל לומר שיהו טובלו' ביום אינ' ובוראי שוה הפירש הוא הנכון דר"ש לא אסר אלא להחויק עצמה

> דלדידיה שמעינן לה וכיוצא בה בתלמוד הרבה. תינח לר"ש לרבנן ליטבלן, והא דאמרינן בהמפלת, הא מני ר"ש היא משום מדבריהם לר' שמעון, ולפי דעתי שלא נחלקו חביריו עליו כלל מדלא פרכינן גדולה הכא כיון שספרה שבעה הוחזקה במעין סתום ואין חוששין לה אלא ושמשה הרי זה תרבות רעה התם בשומרת יום רגילה היא לבא לידי זיבה ואי קשיא דרבנן היכי שרו לבעלה בז' והתנן טבלה ביום שלאחריו

> בהלכות גדולות וכן בת"כ. ויש נוסחא שכתוב בה יבואו לידי ספק. ספק ודאי לידי ספק באה ואין אנו גורסים אלא שלא תבוא לידי ספק, וכן ואחרים השיבו אי ר"ש לאו אטבילה קאי היכי קאמר שמא תבא לידי

#### דף סח

הא דתנן **וחכמים אומרים אפילו בשנים לגדתה בדקה וכו'.** דוקא בשנים - ביומה ואפילו בדקה ומצאה טהור חוששין לה שמא חזרה וראתה ואין צריך

אבל בראשון הואיל והוחזק מעין פתוח לא דתחלת גדה אין דרכה לפסוק - לומר כשלא בדקה כלל אלא שראתה תחלה דלעולם היא בחזקת טומאה

במצאה מהור בראשון. הימים מצאה טמא הרי זו בחזקת טהרה, ובברייתא תניא דרבי מטהר אפילו ראתה בשחרי' ופסקה מהרה באמצע יום ובין השמשו' לא הפרישה ואחר עד שתפרש בטהרה כיון שראתה נדה וליכא מאן דפליגי, ומיהו בשני אפילו

ואון לפרש דלא פליגי אלא שני וה"ה לראשון דמכדי רבנן בתראי

גמורה אין בדיקה של עכשיו מחזיקה בטהרה למפרע ויש לדון בדבר אלא כשברקה אח"כ הרי זו חוששת דכיון שאין הפרישה של ראשון לגדה הפרשה בשנים אם בן לימרו ראשון וכן פי' רש"י ז"ל ומסתברא אפילו מצאה טהור לטפויי מילתא אתו דתנא קמא רישא שביעי קאמר ואוסיפו אינהו אפילו

### דף סט

שהוא חומרא.

י"א ולאו מילתא היא. נמי בין השמשו' טמא ראיתי דקתני שאם אמרה מבעוד יום ראיתי אין כאן השמשות אפילו אמרה סתם יום אחד טמא ראיתי אחד עשר טבילות הן, אי ואמר רב ירמיה מטבילין אותה אחד עשר טבילו' שהרי כל שבאה בין לאו לראיה אלא לביאה והכי קתני באה בין השמשות ואמרה טמא ראיתי, שבאת לפני' בין השמשות. נראה לי דהכי אמר ברייתא דקתני בין השמשות והא דקתני ברייתא בין השמשות טמא, ראיתי ואמר רב ירמיה מדיפתי

הא דתנן בית שמאי אומרים כל הנשים מתות נדות. אוקימוא בגמרא

יהיה לרבות טבול יום עוד טמאתו בו לרבות מחוסר כפורים, וכן היא צריכה כפורים שנכנס למקדש ענוש כרת כראמרונן במס' מכות (דף ח ע"ב) טמא - המקדש שיבנה במהרה בימינו אמן וכן יהי רצון. מקדש. פירש לפיכך טובלת כדי שתכנס לאתר כפרתה למקדש שהרי מחוסר

> עשאום כנדות, אבל לא לשאר טומאת דחיים ולא לאבן מסמא במיתה. בין בחיים בין במיתה לטמא באבן מסמא ובית הלל סברי לענין הטבלת כלים הלל פליגו אהך תקנתא אלא בית שמאי סברי גורינן בכולהו לעשותן כנדות נדות חיות מתביישות התקינו שיהו מטבילין על הכל, ולא למימרא דבית מעמייהו דבי' שמאי כדתני' בראשונ' היו מטבילין על גבי נדות מתות והיו

ויש מפרשים שחזרו בית הלל ותקנו כב"ש ואינו נכון כלל ואחרים

העמידו ברייתא זו כב"ש וגם זה שבוש.

דרבנן נינהו למדנו לדברי רש"י ו"ל שהחמירו באכילות קדשים יותר מביאת יום ארוך הוא והסיחה דעתה מן התרומה ואם ישראלית היא טובלת לביאת - דקיי"ל (הגיגה כא, א) האונן והמחוסר כפורים צריכין טבילה לקדש דמעלות והא דקתני **בית שמאי אומרים צריכה טבילה.** לתרומה מפני שטבולת - לטבול לנגיע' דתרומה, וב"ה אומרי' אינה צריכה אבל לקדשים מודי ב"ה